

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Égész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A magánjellegű levelezésről.

Irta: Pajor Tamás csendőrhadnagy.

A csendőr legénységnek és különösen a csendőr altisztnak a hivatalos jelentésen, értesítésen stb. kívül gyakran akad alkalma magánjellegű levélváltásokra is.

Eltételezve attól, hogy egymás között bármilyen természetű dologról a legteljesebb egyéni szabadsággal írhat egyik csendőr vagy altiszt a másiknak, előfordulhat, hogy valaki előljárójának, felelősének, vagy magasabb állásban levő polgári egyénnek kénytelen levelet írni a ennek a levélnek a tartalma, hangja és külalakja már nem lehet közömbös ama szempont tekintetéből, a mely a testület altiszti karának megítélésére irányulhat.

A korról haladnunk kell. A társadalom bizonyos követelményei, a melyek az intelligens emberre kötelezők, ma már a csendőrré és különösen a csendőr altisztre is érvényben vannak.

A mint meglágyelik a csendőr fellépését, beszédmodorát és viselkedését a abból következtetnek a csendőr belső értékre, ugyanazonképen a csendőr keze alól kikerült levélből is következtetést vonnak az illető egyéniségére.

A levél az, a mely mint mű leghívebben jellemzi alkotóját.

Ugy hiszem nem végezek felesleges munkát, midőn ama magánjellegű leveleknek az illendőség szempontjából való kiállítására és megírásának módjáról egyet a mást elmondok.

Volt alkalmam tapasztalni, hogy alárendelt előljáró tiszt parancsnokát előléptetése alkalmából ötfilléres levelező-lapon gratulált meg; hogy egy megbízatás eredményéről zárt levelező-lapon tájékoztatta valaki fellelővalóját.

Nem a tiszteletlenség, nem a felületesség okozta ezen hibákat, mert hiszen az előljáróját ért szerencsén érzett öröm adja a tollat egyiknek kezébe; a másiknál pedig a szolgálatkészség sugálja a levelet. A jó szándékot kétségbe nem vonhatjuk, ellenben a tapasztalatlanságnak tudva ha a helytelenségeket, igyekezzünk jó szóval a helyes módot és eljárást megismertetni.

A mint a hivatalos jelentésekre nézve meg van határozva, hogy az milyen papíron, milyen formában irassék

meg, úgy a katonai irálytan a magánjellegű levelekre nézve is megköveteli, hogy azok milyen módon állittassanak ki.

Vegyük tehát sorrendben a levél megírásához szükséges kellekeket a ismertetésük azokat lehető részletességgel.

Az első a papír, a melyre a levél iratik. A mint említettem is a levelező-lap és a zárt levelező-lap nem az előljáró vagy felelőséhez irandó levélpapír anyaga. Ezt hagyjuk meg bizalmas ismerőseinkkel folytatott levelezésre. Előljárónak, felelősnek levélpapírra illendő írni és pedig sem színes, sem vonalkázott, vagy pláne kockázott, hanem finomabb nagyobb alakú, kizárólag fehér, sima papírra. Ilyen nagyobb hivatalos alakú papírt nem szabad irodai fehér papírból kivágva használni, hanem készen borítékokkal együtt beszerezni. Írásra kizárólag fekete tintát lehet csak használni. Színes tintával mint lila, kék stb. való írás nem illendő.

Most lássuk a megszólítást, mert a levél írása ezzel kezdődik. Kereskedői megszólítás, mint pl. „Tekintetes X. Y. csendőr hadnagy úr” nem helyes és nem katonához illő. A helyes megszólítás az, a melyvel rendszeren illetné azt, a kihez levelet ír; tehát „Mélyen tisztelt Hadnagy, Főhadnagy vagy Százados Úr!”, „Őrnagy vagy Alezredesnek a „Nagyságos” cím illetékes; az Ezredest és Vezérőrnagyot a „Mélóságos” cím illeti meg.

A címző megszólítás után három-négy sorközi megszakitásra következik a tulajdonképeni levél. A levél tartalmáról részletesen nem szólhatok; tájékozásul csak annyit jegyzek meg, hogy értelmes, rövid mondatokban írja meg a katonáember mondanivalóját. Ne ezírázzon, ne körmondatozzon, ne magyarázzon, hanem egyszerű, világos keresetlenséggel írjon. Ha két-három sor a megírni valója, írjon annyit; de felesleges szószaporításba ne bocsátkozzék soha.

Vigyázni kell arra is, hogy a levélben a megszólítás minél ritkábban forduljon elő, mert ha valaki négy sorban kétszer alkalmaz megszólítást, levele pongyolán fog kinézni.

A levél végén az író ajánlása van. Ez abban áll, hogy udvarias formában az ember halálját, alázatos

STOWASSER JÁNOS osázi és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Ocskai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánoshid-utca 5. Gyár; Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erő elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvó hangszerek gyára.**

köszönését vagy kérésének pártoló támogatását kéri attól, a kihez sorait intézte.

A levélben a „jelentem” szót alkalmazni helytelen. Magántermészetű dologról jelentést senki sem tehet. Az „alázatos” szó azonban használatik, a mi meg a hivatalos jelentésekben nem alkalmaztatik.

A levél végére jön a keltezés és nem a levél elejére; azután a teljes névalírás a rendfokozat megjelölésével.

Hátra van most még a levél borítékjának a megcímezése. A boríték felső bal sarkába írjuk a címet (Tekintetes vagy Nagyságos); a levél középvonalába a nevet nagyobb betűkkel. A név alá írjuk a rendfokozatot, a szolgálati alkalmazását s felsoroljuk az esetleges rendjeleit is az illetőnek. A boríték alsó jobb sarkába írjuk azon helység nevét, a hova a levelet küldeni akarjuk.

Minden levelet bélyeggel kell ellátnunk. Egyszerűbb természetű levelek tízfilléres bélyeggel is küldhetők; fontosabb levelek azonban, vagy magasabb személyiségekhez szólnak, ajánlva adandók fel.

Álljon mutatóba egy levél itt, melyben egy őraparancsnok Százados szárnyparancsnokától kapott szóbeli, vagy írásbeli megbízatásának eredményét közli:

Mélyen tisztelt Százados Úr!

Megbízatásomban eredményesen jártam el, a mennyiben Kócz Péter bajlandónak ígérkezett inasként Százados ur szolgálatába szegődni. Szolgálatá fejében havi 20 korona bért kér.

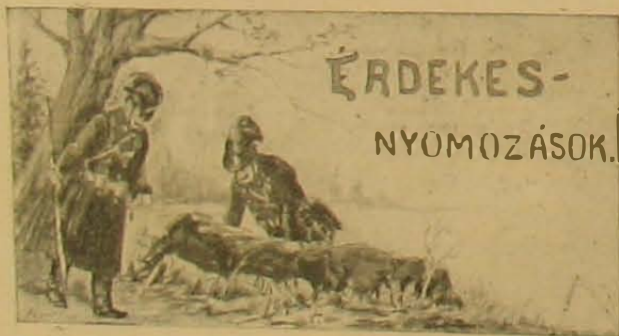
Nevezett azonnali belépésre ajánkozott. Kérek további parancsot az ügy rendezése végett.

Mélyen tisztelt Százados Úrnak

alázatos alárendeltje

Kovács Géza
őrmester.

Bád, 1910 június 15-én.

Az újbögi halotthamvasztás.

Irta: Mihlé Miklós törzs-őrmester.

„Tiszteld apádat és anyádat, hogy hosszú életű légy e földön!” Erre oktatják a gyermeket az iskolában s ezt hallja a felnőtt is számtalanszor az életben, minden tisztességes társaságban. És mégis hányszor hallunk és olvasunk elvetemedett gyermekékről, a kik nemcsak

hogy rosszul bántak elaggott szüleikkel, hanem elvetemedésükben még azok meggyilkolásától sem riadnak vissza.

A Haverda-féle esetek nem is olyan ritkák.

Hiszen igaz, hogy sok esetben éppen a szülők az okai, hogy rosszul nevelt, esetleg túlszigoru bánásmódban részesített gyermekeik teljesen elhidegülnek tőlük és az is igaz, hogy a szülők iránti engesztelhetetlen gyűlölet s a gyilkosságig fokozódó bosszu nem fejlődik ok nélkül. Erkölcsi és társadalmi felfogás szerint az apa- vagy anyagyilkosságot tartották legnagyobb, leg-súlyosabb természetű bűnnek ősidők óta s ma is undorral vegyes borzalommal fordul el minden jóérzésű ember az olyan embertársától, a kinek a szülője vére szárad kezein. Még az utódjával is érzeteti megvetését a közvélemény.

Igy büntet az Isten harmad- és negyediziglen.

Ílíába minden és hiába a súlyos büntetés. A szenvedélytől elvakított ember mégis gyilkot emel szülei ellen s egész czinizmussal veszi el életét annak, a ki neki is életet adott.

Egy ilyen rettentő és befejezésében minden emberi képzeletet felülmuló borzalmas apagyilkosság történt 1909. évi április hó 5-én az ujkécskei örskörlethez tartozó Ujbög telepen, a melynek áldozata Baranyó Imre, 61 éves köztisztületben állott ottani birtokos volt.

Néhai Baranyó Imre, jómódu s általános tisztületnek örvendő, vallásos ember volt Ujbögön. Két darab, mintegy 40.000 K értékű, 72 bold földnek volt tulajdonosa. Már vagyoni állapotánál fogva is tekintélyes ember volt a községbeliek előtt, vallásossága, a közjó és az egyház iránti bőkezősége pedig csak emelte tekintélyét és az iránta való tiszteletet.

Gyermekeit — három fiát és egy leányát — szigoru vallásosságban s még szigorubb házfegyelem alatt nevelte a birtelen haragu apa. Emellett még elkövette azt, a mi népünknel gyakran észlelhető hibát, hogy gyermekeit, míg csak férjhez nem adta, illetve ki nem házasította — talán, hogy visszatérüljön a felnevelésükre kiadott költség, vagy talán előrelátásból, hogy fáradsáthatatlan, kitartó munkásokká nevelje őket — teljesen kibaszta, éjjel-nappal dolgoztatta. A kibaszatásakor pedig, ügyezőlán semmi nélkül bosszátotta el őket úgy, hogy a családi körben elég jó módban élt fia vagy leánya, házassága után harmados kapás vagy részes arató kellett hogy legyen, ha meg akart élni.

Az öreg ugyanis azt tartotta, hogy ha megbal, ugyanis rájuk marad az egész vagyon, tehát életében nem adott nekik semmit. Ha dolgoztak is neki, éppen úgy fizette őket, mint más idegen munkást. Ép úgy harmadra adta nekik a tengeri földet és részíben az aratást, mintha nem is az ő gyermekei, hanem ránézve teljesen idegenek volnának.

Ez az elbánás pedig, mint gyakran látjuk, elidegeníti a gyermekeket szülőiktől s nem ritkán engesztelhetetlen gyűlöletet kelt azokban elannyira, hogy gyakori esetben gyilkosságra vetemednek, csak hogy hamarabb hozzájuthassanak a szerintük őket megillető vagyonhoz.

Éppen rome téves felfogáson alapuló, de a gyakorlati élethen majdnem mindenütt felfalható elbánás kész-tette néhai Baranyó Imre fiait is apjuk meggyilkolására.

Néhai Baranyó Imre ugyanis, mikor 32 éves Károly nevű fiát kiházasította, csak azt engedte meg neki, hogy az egyik birtokon levő tanyán lakhasson. De csak úgy

A legjobb órák,

legszellősebb ékszer, egyszerűtől a legdrágábig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészénél Szegeden,
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzők ingyen!

tekintette ott, mint egy idegen tanyáskertészt. A tengeri-földet barmadra, a gabonát részaratásra adta neki. Emellett szigorúan őrködött a felett is, hogy őt a fia valamiképen meg ne rövidítse. Ha pedig annak valamelyik jószágát a vetésben vagy a kaszálón érte, kész volt a perpatvar. És ha ilyenkor a szintén birtelen baragu fia visszafeleselt, a tanyából való kiutasítással fenyegette meg, sőt kétizben ki is lakoltatta onnan s a szülői háznál jómódban nevelkedett fiu kénytelen volt más idegen ember tanyájára menni tanyáskertésznek s feléből vagy barmadából dolgozni a más földjét, míg csak a gyöngébb lelkü és gyermekeiért rajongó anya közbelpelésére és kérélésére az öreg vissza nem fogadta.

Ez a mostoha bánásmód aztán végkép elkeserítette Baranyó Károlyt és a mellett, hogy mások előtt sem valami bizelgő módon nyilatkozott apjáról, a nálánál fiatalabb fivérét, a 25 éves Balázst is, mikor csak tehetett, apjok ellen ingerelte. Bujtogatása nem is maradt eredménytelen, mert öcsöce, a ki már az előtte lefolyt eselekből tudta, hogy rá is hasonlú sors vár, ba megbázásodik, hallgatott bátyja szavára. És ba nem is nyilvánította otthon vagy mások előttapja elleni ellen-szenvét, titkon bátyjával tartott s mint kiderült, az utóbbi időben gyakran tanakodtak azon, hogy mikép tehetnék el apjokat láb alól úgy, hogy a tetteség rájok ne derüljön s a vagyonhoz bozzájussanak. Határozott megállapodásra azonban hosszabb ideig nem juthattak s így tervezettek tovább s vártak egy jó alkalomra.

Mint fentebb említém, néhai Baranyó Imre egybázával szemben mindig bőkezű s jótékony czélokra adakozó volt.

A mult évben is, hogy Ujbög telepen róm. kath. felekezeti iskolát építettek, az elsők között volt az öreg, nemcsak az anyagi segítségben, hanem a munkában is. Méltó társa volt ebben Nagy István ugyanottani lakos. A két adakozó az iskola felépülése után elbátározta, hogy az iskola részére szükséges feszületet, szentképeket és gyertyatartókat ketten veszik meg. Ennek alaposabb megbeszélése czéljából 1909. évi április 5-én este felkereste az öreg Baranyó Nagy Istvánt és abban állapodtak meg, hogy másnap a kora reggeli vonattal bemennek Szolnokra s az említett tárgyakat megvásárolják.

Esti kilencz óra utánig tartott a megbeszélés, miközben borozgattak is úgy, hogy mikor az öreg a vejével, a ki szintén ott volt a megbeszélésben, hazafelé indultak, az öreg kissé boros is volt. A vő közelebb lakott, tehát a mint annak lakásához értek, az öreg elköszönt s egyedül folytatta utját haza felé a sötét, csendes éjszakában.

Ettől kezdve nem láttak többé Baranyó Imrét.

Baranyóné és legkisebb fia nem is vártak az öregre, hanem dolgukat végezve, lefeküdtek. Még másnap a kora reggeli órákban se tűnt fel Baranyóné előtt férje távolléte, gondolván, hogy vagy a tornácson fekszik, vagy az istállóban, mert egyik lovuk ellését várván, már előző esti eltávozásakor lelkére kötötte Balázs fiuknak, hogy a lóra pedig ügyeljen, nehogy baj legyen az ellés körül. De mikor virradatkor se látta az urát és Balázs se tudott róla semmit, vagy legalább is nem akart tudni, nyugtalankodni kezdett az asszony s elébb a szomszédoknál, majd a vejenél és Nagy Istvánéknál is tudakozódott utána, azután a helyi kocsmákban is azért néztek, de bizony nem tudtak az öregről semmit sehol.

Mintthogy pedig többször előfordult, hogy családi per-

patvar esetén úgy eltűnt az öreg minden szó nélkül, hogy napokig se tért haza, sőt ha ilyen esetekben győri vagy egri rokonaiboz elment, két hétig is oda volt hir nélkül, eleinte azt hitték — bár semmi ok sem volt rá — hogy ezuttal is így tett, tehát pár napig vártak rá s addig sem az ujkécskei előljáróságának, sem az ottani örsnek nem jelentették be az öreg titokzatos eltűnését.

Április 8-án azonban mégis bement Baranyóné az ujkécskei örsre és bejelentette az esetet. Természetesen azt is hozzátette, hogy szerencsétlenséget éppen nem gyanítanak a dologban, mert hasonló eset többször is előfordult s napok multán csak bazakerült az öreg.

Csala Ferencz őrmester, ujkécskei őrsparancsnok, az eset bejelentése napján még Bács-Bodrog megyében volt a csajkás mozgalomból kifolyólag és csak másnap 9-én vonult be és ekkor vette tudomásul az esetet helyettesétől. A következő napokon Husvét ünnepe lévén és mert újabb híreket nem kapott Baranyó családjától, nem is nyomoztatott az öreg után, abban a hitben, hogy azóta talán baza is jött.

Április 13-án azonban, mikor már közbeszéd tárgyát képezte a titokzatos eltűnési eset és Baranyóné is bejött az örsre, hogy már csak nyomozzanak az ügyben, mert ő szerencsétlenséget sejt, Csala őrmester egyik csendőrével szolgálatba indult, hogy a helyszínen tájékozódhassék az eset mibenléte iránt. Alaposabb nyomozást azonban ekkor sem teljesítettek az ügyben, csak éppen a családhoz tartozókat és a szomszédokat kérdezték ki s mivel úgy ezek, mint a helybeli plébános odanyilatkoztak, hogy nem kell az öreget féltetni, majd előkerül, másszor is volt már ez így, mégis bazajött, nem is firtatták tovább a dolgot, hanem tovább folytatva a szolgálatot, egyik-másik ismerős helyen az ügy előzményei iránt kezdtek érdeklődni.

Igy tudta meg Csala őrmester, hogy az öreg a fiaival nem a legjobb viszonyban él s hogy az eltűnés előtti napokban is Károly fiával összeveszett amiatt, mert a tebenét a rozsvetésben érte. S miután a fiu is lármázott, sőt egy meszelőnyéllel meg is ütötte az öreget, ez elszaladva, a dűlőről kiabálta vissza, hogy mielőbb kitakarodják a tanyából, mert ellenkező esetben csendőrokkal lakoltatja ki.

Ez és még az a további körülmény, hogy a kintasított fiu e fenyegetés daczára nemcsak hogy ki nem költözött a tanyából, hanem azon imitt-amott javitgatni kezdett és kerítést csinálgatott, gyanussá tette Csala őrmester előtt a dolgot s mikor aztán újból bejött Baranyóné, hogy már a vidéki rokonok se tudnak semmit az öregről, újból nyomozni kezdett és a két fiut gyanusította meg az öreg eltűntetésével.

Ezek tagadták, hogy részük volna az öreg eltűntetésében. Azt beismerte Károly, hogy nagyon rossz lábón élt az apjával, de — mint mondá — annyira még se tudna vetemedni, hogy apját megölje. Balázs, a fiatalabb fiu se akart tudni semmit. Csala őrmester mind a két háznál házkutatást tartott, de ennek se volt semmi eredménye. Majd Balázst és egy bizalmi egyént vett magához és egy szalmabuzó horoggal a téli takarmányrépa már bebuzott vermet, majd az előző őszön szőlőnek megfordított birtokrészt vette vizsgálat alá s a meddig csak a földbe ledughatta a horgot, átkutatta a területet a lehető legsűrűbb loszurások mellett, közben pedig folyton gyanusító szavakkal illette a fiut és viselkedését figyelte.

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem
használdjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Ár 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispeszen. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

A takarmányrépa-vermek átkutatásánál még csak nyugodt volt a gyanúsított legény, de mikor a szőlőföldre került a sor és Csala őrmester minden földbe szúrásnál mondogatta, hogy bizonyosan onnan kerül ki az öreg, a legény elsápadt, majd verejtékezni kezdett. Ezt az őrmester jó jelnek vette, és tovább folytatta a kutatást, de biz eredmény csak nem lett s a fiu is megmaradt addigi tagadása mellett. S miután bűnösségüket igazoló semmiféle más körülményt vagy bűnjelt észrevenni nem tudott, még egyszer kikérdezte őket, lelkiükre beszélt, de mert azok csak tagadtak, elbocsátotta őket. A puhatólást azonban tovább folytatta.

Ilyen esetben rendszeren úgy szokott lenni, hogy az emberek mindaddig, míg meg nem győződnek arról, hogy csakugyan bűneset forog fenn, nem szólnak semmit, ha azonban a gyanu valaki ellen már erősödni kezd, különösen ilyen súlyos bűnesetben, a jobbkézű, becsületesebb embereknek megnyílik a szája. Így történt a jelen esetben is.

Csala őrmester ugyanis már a legelső alkalommal kikérdezte a szomszédokat az eset felől, de akkor egy se tudott semmit. De mert időközben elterjedt a hír, sőt nagyon is tartotta magát, hogy a fiuk tették el apjakat láb alól, a későbbi puhatólás alkalmával egy harmadik szomszédbeli asszony tudott annyit mondani az őrmesternek, hogy ő látta április 5-én késő este az öreg Baranyót egyedül hazafelé bandukolni és még azt is megfigyelte, hogy befordult az öreg az udvarába.

Ugyanekkor a közvetlen szomszéd, a ki április 5-én lázas beteg lévén, egész nap a kanapén heverészett és elaludt, bár előbb ez se tudott semmit, már azt sugta be Csala őrmesternek, hogy az említett este 9 óra után felesége kérésére, hogy feküdjön az ágyba, a kanapáról felkelve, szükségét végezni kiment s ezalatt rövid ideig tartó esendős lármát hallott Baranyóék felől, melyből csak az öreg ama szavait vebette ki: — „ejnye, ejnye, hát így is lehet?” — Megjegyezte még, hogy ez nagyon feltűnt neki, mert világosságot se a szobában se az istállóban nem látott s hogy az öreg mégis ébren volt. De mert a láрма elcsendesedett, nem is figyelt tovább, hanem heiment és lefeküdt.

Eme gyanúk alapján biztosra vette Csala őrmester, hogy az öreg Baranyó, a jelzett estén, bár a fiuk azt konokul tagadták, haza ment. És mivel már eltávozásakor ráparancsolt Baláza fiára, hogy az ellős lóra jól vigyázzon, azt is bizonyosra vette, hogy mindjárt az istállóba ment az öreg a lovat megtekinteni, tehát Baláznak tudnia kell az apja hezaérkezésétől, valamint arról is, hogy hova távozott el azután, ha csakugyan elment.

Ezek alapján újból belefogott a nyomozásba és a két testvért őrizet alá vette. Mielőtt kikérdezésükhöz fogott volna, megint csak a szőlőföld átkutatásához fogott s közben feltűnt neki, hogy a Baláza fiu most már nyugodtabban nézi a műveletet, sőt kérdedve ki is jelentette, hogy: „keresheti őrmester ur, sohas találja azt ott meg!”

Ebből már alaposan lehetett következtetni, hogy a két fiú végezte ki az öregot s előbb a szőlőföldbe ásták el, de időközben bizonyosan más helyre szállították el a holtát.

A gyanúsítottat tehát visszakísértette, ő pedig a környéket vette vizsgálat alá, hátba találta valami nyomot. Vizsgálódása közben, néhány lépésnyire az előbb átkutatott szőlőföldtől, egy, a földbe mélyen bevágódott

és nem is régeinek látszó talicskakerék nyomára akadt. Más esetben egy ilyen nyom fel sem keltető a csendőr figyelmét s Csala őrmesterét is csak azért keltette fel, mert épen ilyen nyomot keresett, a mennyiben a hullának a szőlőföldben való elrejtését s később onnan elszállítását, helyes következtetései alapján, biztosra vette.

A talicskanyom a dülő hosszában, egy közép barázdán vezetett végig, majd a Károly fiu által lakott tanya felé fordult s egész a tanya udvaráig kivethető volt. Sőt a talicskát is megtalálta a tanyában az őrmester, de azon semmi nyoma nem volt a hullaszállításnak.

Ezután a szomszéd tanyákon érdeklődött az öreg Baranyó eltűnése és fia gyanus magaviselete ügyében. Egyik szomszéd tanyában megtudta, hogy midőn előbbi őrizet alá vétel után elbocsátotta a két Baranyó fiut, a következő napon Károly haza küldte a feleségét Jászkarajenőre a szüleihez, hogy addig még szopós gyerekként válassza el. A másik tanyában pedig arra emlékezett egyik lakó, hogy azon az éjszakán, mikor az asszony Jászkarajenőn volt, a Károly lakásában egész éjjel fűtötték a kemenczét s a harmatos levegő által lenyomott füst valami különös kiállhatatlan büzt árasztott. Feltűnt még Csala őrmester előtt, hogy Károly napról-napra otthonosabban rendezkedett be a tanyán, fákat galyazott, a szántóföldet a tanya udvartól elkerítette stb. Mindez arra engedett következtetni, hogy ez már az apja előkerülésétől nem fél.

Eme fontos gyanus körülmények felsorolása mellett aztán kikérdezés alá vette az őrmester a két fiut. Károly azonban ezek daczára is tagadott mindent, ellenben fivérére igen lesújtó hatást tett a felfedezeti körülmények omlegotése s egyszerre kijelentette, hogy ő beismer mindent.

Előadta aztán, hogy az apja a jelzett estén csakugyan hazajött s egyenesen az istállóba jött az ellős lovat megtekinteni, s a mint meglátta ott Károlyt, a kívül pár nappal előbb összevezetett, rögtön neki tám dt, szidni kezdte, majd ütni akarta, minek láttára ő is látja segítségére sietett s apjukkal dulakodásba elegyedtek, miközben az a lovak alá esett és egyik lovuk agyon rugta. Ők ezen nagyon megijedtek s nehogy rájok essék az erőszakos halálos elődözésének gyanuja, az öreg hulláját elvitték a közeli Tiszához és beledobták.

Ez a vallomás megzavarta rövid időre Csala őrmester fejét, mert hát az eset így történte nem látszott ishetetlennek. Balázst tehát kikísértette és Károlyt vezettette elő s elébe tárván őccsége vallomását, megkérdezte, hogy igaz-e az?

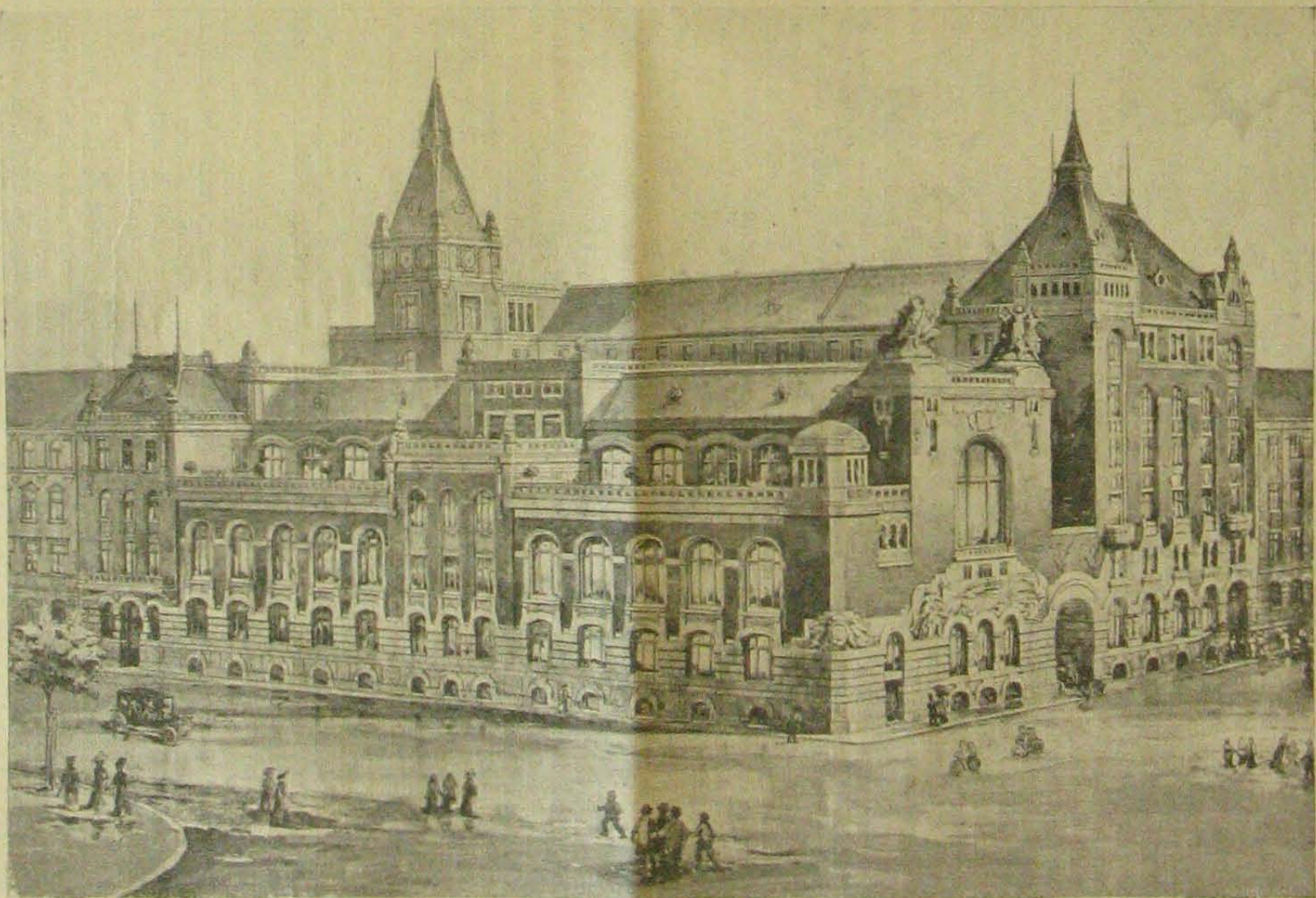
— Dehogy igaz kérem, — felelte ez — hát ki lesz olyan bolond, hogy a kész veszedelemnek kiteszi magát? Hiszen a legelső bözség halászaival vagy révéseivel kifogták volna a holttestet, de ha ott még nem is, Szegedig bizonyára kifogták volna és akkor is csak mi ránk lett volna a gyanu. Bolondot beszél az a gyerek kérem. Nem való abból az egész dologból semmi, én legalább ilyenről semmit se tudok.

Ez a vallomás visszazökkenette az őrmestert előbbi gondolatmenetébe és a Károly kibocsátása után elővezetett Balázst ezen az alapon felvilágosította beismerő vallomása tarthatatlan voltáról és kijelentette előtte, hogy az a talicskanyom és az említett éjjeli fűtés egészen másra enged következtetni, tehát ha nem ismerik

BUTOR

kézpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TEREZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-54.

BUTOR

A budapesti második telefon-központ új palotája. — Ray Rezső műépítész tervezése.

is be az esetet, azon a nyomon rájok fogja azt deríteni.

— Hát bevallok mindent — felelte a legény zokogva — úgy is türethetlen már rám az élet, mert édesanyám is folyton minket gyanusít apánk eltűntetésével.

Előadta aztán, hogy az említett este tudva azt, hogy apja bizonyosan az istállóba fog jönni haza érkeztek, értesítette bátyját a kínálkozó jó alkalomról s együttesen várták az öreget s a mint belépett az istállóba, rárobantak, megfojtották s előzetes megállapodásuk szerint a szőlőföldbe ásták el. Később azonban megszeppenve az őrmester ottani kutatásától, abban a hitben, hogy valaki meglátta tettüket és besugta az őrmesternek s ezért oly biztos ez abbéli feltevésében, hogy a hullát ott fogja megtalálni, első elbocsátatásuk után, míg bátyja felesége Jászkarajenőn járt, egy éjjelen felásták apjuk hulláját és talicskán, azon a nyomon, melyet az őrmester felfedezett, a bátyja lakásába szállították s a kemenczébe téve, hajnalig elhamvasztották, aztán pedig a teljesen el nem égett csontdarabokat a hamuval együtt a trágya közé keverve, a földre kihordták.

Károly még erre sem akart beismerő vallomást tenni és nem is tett mindaddig, míg a szántóföldön szétszórt trágya közt apjuk egyik térdkalács csontját és még 16 darab mogorónyi és diónyi nagyságu csontját, az ő jelenléte melletti keresés közben, meg nem találták.

Ekkor aztán mind a ketten egyformán beismerték a borzalmas tett elkövetését, azzal mentegődzvén, hogy apjuk durva és igazságtalan bánásmódja készítette őket e súlyos bűntett elkövetésére. Fenntartották vallomásukat a vizsgálóbíró előtt is, a ki a kir. ügyészség a helyszínére kiszállva, újabb helyszíni szemlét tartott és a kemence fenéktágláinak s az ezek bézagai és alatta talált s a hullaszírral átíródott agyagrétegnek kisedésével újabb bűnjeleket biztosított az amugy is beismerésben levő tettesek bűnösségének bizonyítására, a melyhez hozzá vették a Csala őrmester által ugyanez idő alatt a szántóföldön és a trágyadombon összeszedett még 56 drb kisebb-nagyobb csontot és egy ökönyi nagyságu májdarabot, a mely az égő bulla piszkálása közben valószínűleg a kemence oldalába a kialudt hamu közé kerülve, el nem égett — s ezek mind bizonyítékaik lettek a borzalmas bűncselekmény végrehajtásának.

Igy derült ki eme borzalmas apagyilkosság 1909. évi június elején, tehát majdnem két hónappal az elkövetés után, Csala őrmester belyes és észszerű következtetések alapján vezetett kitaró nyomozása révén. És csak akkor tűnik ki, hogy mily nebéz helyzetben volt az őrmester e bonyolult ügy nyomozásánál, ha tekintetbe vesszük, hogy az a nő, a ki azt állította, hogy látta az öreg Baranyót hazatérni, még a fiuk beismerő vallomása előtt visszavonta vallomását és azt állította, hogy ő az előadottakat csak álmódta; az a szomszéd pedig, a ki azt állította, hogy az öreg Baranyó hangját hallotta, szintén a tettesek beismerése előtt, felkereste és kérte a járőr, hogy őt be ne jelentsék tanúnak, mert ő meg nem esküszik arra, hogy a hang, a miket hallott, az öreg hangja volt. Csala őrmester ennelfogva már az első kiinduló pontot és bizonyítékot elvesztvén, csak szívós kitarása, a gyanúsítottak alapos megfigyelése, az összegyűjtött adatok belyes és észszerű mérlegelése és az ebből levont következtetései juttatták a szép sikerhez.

A naptár reformálása.

A Vatikánban azt tervezik, hogy átalakítják a mostani naptárt, egyforma időrendbe szorítja az esztendő beosztását, s olyan formát keres, a melyre ráillik a változó évek mindegyikére az idők végeig. A Vatikán tervének főbb vonásai a következők:

Ragaszkodik a régi naptár tudományos alapjaihoz és egyházi hagyományaihoz. Főntartja a tizenkét hónapot négy kvartálisra beosztva, megtartja a beteket is, de oly tagozatban állítja be ezt a rendszert, hogy az elrendezés nemcsak évnegyedenként fedi egymást, hanem esztendőnként a legpontosabban megismétlődik. Az új rend így alakulna ki egy éven át: Január 30, február 31, márczius 30, április 30, május 31, június 30, július 30, augusztus 31, szeptember 30, október 30, november 31, december 30 nappal.

Minden évszak e szerint három hónapból, 13 hétből és 91 naphól van összetéve. Az évszakok (tél, tavasz, ősz, nyár) első két hónapja (tehát télen december és január, tavasszal márczius és április, nyáron június és július, ősszel szeptember és október) 30—30, a harmadik 31 napos. A rendszer így nemcsak a kvartálisokat teszi egybevágókká, hanem a napok szimmetrikus beti dátumait is. Ha például vasárnap indul az egyik negyed, a másik is akkor kezdődik, mert a 91 napos kvartális utolsó napja a negyed 13-ik hetének zárónapjával: a szombattal szükségkép összeér (mivel $13 \times 7 = 91$) s újra ismét vasárnap nyithatja meg az új negyedet. Ez természetesen megismétlődik az összes évszakoknál, nemcsak egy esztendő folyamán, hanem az összes évek valalammnyi kvartálisában. Nyissa meg vasárnap a nyári évszakot, akkor vasárnapon kezdődik a többi évszak: e napra esik márczius 1, szeptember 1, december 1 is.

Visszont, ha az évnnyitó (tehát nem évszaknyitó) nap, vagyis a téli évszak második hónapjának első napja: január 1 (újév napja) esnék vasárnapra, akkor az új rendszer ezt rögzíti meg évnnyitó napnak az összes évekre s ebből megtudjuk, hogy a többi évszak második hónapjának elején: április 1., július 1. és október 1. napján szintűgy vasárnap van minden esztendőben. E rendszer segítségével azonfelülllandóan fixirozottak is. Uyanama naphoz kötöttek a további összes dátumok is. Ez a rendszer azonban, melyen most dolgoznak a Vatikánban, két napha ütközik bele, melyek a 91 napos kvartális tagozaton kívül rekedtek. A 91 nap negyszerese 364, holott az esztendő 365 naphól, öt órából, 49 perczből és 16 másodperczből áll; egy napot tehát minden közönséges évben, egy másik napot ezenfelül minden szökő évben bele kell toldani az új rendbe, még

A magyar királyi csendőrség szives figyelmébe!

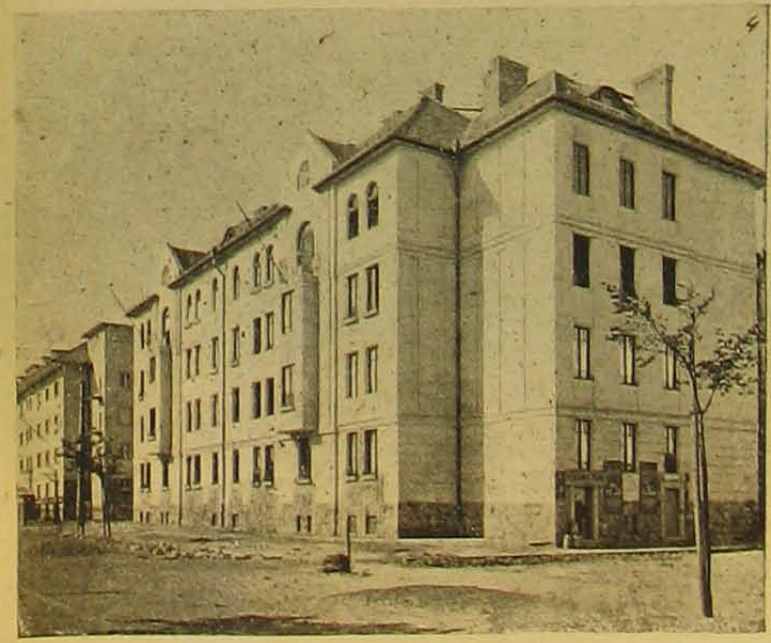
Minden csendőr, ki órát, ékszer, gramofont vagy bármily más czikléket akar vásárolni, nálam közeleket beszerezheti: 40 kor.-ig havi 4—5 kor., 60 kor.-ig havi 5—6 kor., 80 kor.-ig havi 7—8 kor., 100 kor.-ig havi 9—10 kor., 120 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 18 kor. Ezen felül egyesek szerint. Az óráknál 10 évi jótállás, leltárban tisztességes kiszolgálás. — 1 gramofon kiűnő kivétel, 20 darabban (10 nagy dupla lemezzel, 100 tétel), portólmentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben. Több rendelésnél szivesen hátrahozórok, mintán évi bérletjárom van. Régején árnyvázokat.

Brucker Győző Nándor és Tsa

magyar műórás és műtőväs

Győr, Kazinczy-u. 15. sz.

Budapest főváros új kislakos bérházai. — 1. Üllői-út. 2. Köztetető út. 3. Berzenczy-utca. 4. Hungária-körút.

pedig úgy, hogy a rendszer lényegét, a napi dátumok állandóságát érintetlenül hagyják. Ezt a kérdést a reform úgy akarja megoldani, hogy a közönséges év 365-ik napját dátum nélkül, az ötvenkét héttől elkülönítve, újeztendői fordulónap gyanánt december 30-ika után az esztendő végére csapja: a szökőév 366-ik napját pedig, ugyancsak dátum nélkül és a rendes év keretén kívül, négyévenként június 15. és 16-ika közé. A szökőév időrendje tehát a vasárnapon kezdődő normálnaptárban így festene: Junius 1.: vasárnap; junius 2.: vasárnap; junius 14.: szombat; junius 15. és 16. közötti nap: szökőnap; junius 15.: vasárnap; junius 16.: hétfő és így tovább. Az új naptár tehát két új kettős ünnepnapot teremtené: az év utolsó napja (szombatja) után következő újévet s a közvetlenül utána következő évelesei vasárnapot; továbbá négyévenként a június 14-iki szombat után következő szökőnapot s a közvetlenül rákövetkező vasárnapot. Az újév és a szökőnap nem fogja viselni a hét egyik napjának a nevét se, mindkettő egészen kiesik a dátumból s mindkettő normanap lesz.

Az új naptár behozatala előtt való utolsó december 31-ikét (mivel a normálnaptárban december hónap harmincznapos lesz) már újévnek fogják tekinteni s a rákövetkező vasárnapval megindul az új rend; akkor lesz január elseje.

Mindozt pedig azért frissítettük föl olvasóink emlékeztében, mert Szilvay Lajos úrtól érdekes levelet kaptunk, melyben megírja, hogy már 1893-ban foglalkozott ugyanilyen eszmével, mely nagyon hasonlít a Vatikánéhoz, 1900-ban pedig a maga terve szerint megcsinálta az 1900. év egész évi beosztását s mindkettőt beküldötte hozzánk. A reform-naptártól eltérően azonban egy fontos és megszívlelendő változást ajánl: a közönséges időszámításnak a csillagászati időszámítással való összekapcsolását.

Szilvay újév napját, mely se nem számít az évbe, se valamely nap nevét nem viseli, a naptárban első helyre teszi, mert ha újonnan kezdődő év napja, akkor nem lehet sem az év közepén, se nem lehet az év utolsó napja. Eddig is a naptárban első volt. Azután következik (a Vatikán tervétől eltérően) január 31, febrúar és márczius 30—30, április 31, május és június 30—30 nappal és így tovább a következő két évnegyed (tehát nem éveszak.) Már a szentírásban is így van: „Hat napon munkálkodjál, a hetedik napot megszenteljed.” Tehát hétfővel kezd január elsejét és a hetet; vasárnap pedig a hetedik nap, munkaszünet a hétközben. Eltekintve az újév napjától, január elseje hétfővel kezdődne, szerdával végződne; febrúar esztendővel kezdődne, péntekkel végződne; márczius szombattal kezdődne, vasárnapval végződne és így tovább a következő negyed-évek is, egyszeremindenkorra ebben a rendben.

Minden negyedik év szökőév lévén, az újév napja két napig tartana, szintén a nélkül, hogy az évbe beleszámítsa. Ha lehet karácsonyt, húsvétot, pünkösdöt két-két napon ünnepelni, miért ne lehetne minden negyedik évben újév napját is két napig megülni? Hiszen téli időben lévén, a munkásság nem veszítene véle annyit, mint a vatikáni tervezet szerint egy napot nyár derekán. Szilvay a tervezetében össze akarja egyeztetni a közönséges időszámítást a csillagászati időszámítással, mely szerint a mostani közönséges naptár december 22-i dátumán van a téli solstícium, vagyis a legrövidebb

nappal, a legbosszabb éj. Ezentúl kezdenek a nappalok hosszabbodni, holt pontjáról megújul a körforgás, a természet; tehát ekkor legyen az újév. Ez jogosult, de szükséges is, mert hiszen a mostani polgári év miért számlál 365, illetve 366 napot? Nem-e a földnek napkörüli egyszeri megfordulásának időtartama ez? A midőn tehát a körforgás holtpontjából újra kezdődik, azon a napon kezdődjen az időszámítás, az újév. Miért ne lehetne az időszámításnak kezdőpontja az a nap, mely a világ kezdete óta pozitív és változatosan? Ez az alap öröktől való, tehát kell, hogy alapul szolgáljon az új tervezetben is.

Ha csillagászati alapon december 22-én lenne újév, a régi naptár szerint elveszne tíz nap az évből. De ez a veszteség, minden következményeivel nem oly nagy, hogy az egységes és teljesen pozitív alapon nyugvó új rendszer meg ne érnie. Különbösen is megtörtént már 1582-ben, mikor a mostani Gergely-naptár életbe lépett, hogy XII. Gergely rendeletére október 4-ike után mindjárt október 15-ikét írtak.

A tiznap veszteségnek egyik következménye: hogy az 1912 december 22-től 31-ig esedékes váltók és mindenféle jogügyletek már december 21-én válnának esedékessé, kamatvisszatérítés és kárpótlás ellenében. Másik következménye pedig, hogy az 1912-ik év karácsony ünnepét már december 15-én és 16-án kellene megtartani.

Hogy együnnepnek előhíre tetele vagy kitolása lehet séges egy rendszeres alap érdekében, arra példa az esidei Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepének márczius 25-ről április 4-ikére való kitolása is.

Az új rendszer életbeléptetési ideje lehetne — hogy minél kevesebb zavart okozzon a hét napjainak megnevezésében — 1912 december 22-ike; miután ez az esztendő szökőév lesz, vasárnapra esne az újév és a rákövetkező hétfővel kezdődne az 1913 január 1-je. Aldig volna idő előkészíteni az emberiséget az új rendszerre és a rendszer kedvéért okozott némi pénzügyi zavarok kiegyenlítésére.

A megjavított időszámításba, mint reformnaptárba a megfelelő ünnepnapokat évenként a régi rendszer szerint, a tavaszi napéjegyenlőséget követő holdtölte után való első vasárnap alapján kell beleillesztani.

KÉPEINKHEZ.

A budapesti második telefon-központ új palotája.

A Mária Terézia-tér és Némethy-utca sarkán fog felépülni ez a palota, a melynek még most csak a tervezéssel való képét mutatjuk be olvasóinknak. Méreteinél és architektonikus szépségénél fogva egyik számottevő középülete lesz ez a fővárosnak és berendezése is oly mintaszerű, hogy a terveket máris több külföldi telefonigazgatóság kérte el tanulmányozás czéljából. A négy kapcsoló teremben 18.000 előfizető forgalmát fogják lebonyolítani s ez a négy terem egy 70 méter hosszú és 12 méter széles hall-al áll összeköttetésben, melynek kiváló előnyét képezi az, hogy tűz kiütése esetén az összes személyzet mindenünne eme központi hall-hoz juthat és innen veszély nélkül mehet ki a szabadba. Szóval eme új palotával határozottan gazdagodni fog Budapest szebb középületeinek száma.

ÉLELMISZEREKET

Legjártányosabban szállít :::

Szállítja az összes

BECK LIOT és FIA és WEISZ NORBERT cég
BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1. SZAM.

szállítja az összes élelmiszereket a m. kir. esendőrség és a cs. és kir. hadsereg részére.
Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

Budapest főváros új kislakásos bérházai.

További képeinken a székesfőváros azon kislakásos bérházait mutatjuk be, a melyek a fővárosi lakásínség megszüntetése és a lakbérzsora letörése céljából, a szegényebb sorsú és sokgyerekes családok részére épültek. Közel 800 szegény család nyert eme szép nagy nyolc- és kétszobás lakásaiban, a mostani viszonyokhoz képest eléggé olcsó és határozottan kényelmes és nyugalmas otthon. Mind olyan család, a kiknek a budapesti folyton emelkedő lakbérzsora, ugyesólván minden keresetét felmészárolta s emellett, ha nagyobb számú családjuk volt, még lakást is alig és csak rövid időre kaphattak. Így aztán megmenekedtek a lelketlen lakbérzsorások további kiszíjolyozásától és a hetenként vagy hónapoként való huzakodások általi túrlétegetlen zaklatásoktól.

HIREK.

Gyászír. Cziriák Mihály járásörmester, tabi járásparancsnok, 1910 augusztus 15-ikén Tabon meghalt. Temetése augusztus 17-én ugyanott ment végbe. Az elhunytat utolsó útjára özvegyének, árvaínak és bajtársainak őszinte részvéte kísérte. Nyugodjék békében.

Lótolvaj- és betörőbanda leleplezése. Juhos László cz. őrmester eseloni őrsparancsnok, 20 csendőrrel, 50 napi láradásos és kitarló nyomozás során egy jól szervezett lőtolvaj- és betörőbandát kerített kézre a napokban, a mely Radovics Kovajlov szarduki lakos vezetés alatt már 25 év óta garázdálkodik büntetlenül a Délvidéken és Slavoniában. 115 lopás bűntette, 112 orgazdaság bűntette, 12 bűnpártolás és 7 rendbeli közokirathamisítás bűntette derült rá a jeles társaságra, melynek 14 tagja elfogatott, 92 tagja pedig feljelentett. Az említett büncselekmények következtében felszaporodott károsodások összege 71.840 koronát tett ki, a melyből 5814 K. 68 f. értékű ló, ökör, sertés stb. került elő és koboztatott el bűnjel gyanánt. Mindenesetre gratulálunk bajtársainknak e szép és jól sikerült eredményhez.

Tettenért gyujtogató. Neikuleszky János, gyöngyösi őrsbeli csendőr, augusztus 24-én éjjel 11 órakor, rendes szolgálat teljesítése közben a hevesmegyei Ludas községben, Kiss József ottani lakost gyujtogatáson tetten érte. A tettenért gyujtogató, az általa kifejtett ellenállás következtében vele szemben alkalmazott és könnyű sérüléssel végződő szuronyfegyverhasználat után, Neikuleszky csendőr által elfogtatván, a bíróságnak át-
arlatott.

Duhajkodó katona. Bokor József őrmester, alsógyertyáni őrsparancsnok, augusztus 24-én délután a zemplenmegyei Alsógyertyánon sétálva, az ott szabadságon levő Hassó Mihály tényleges állományu cs. és kir. ruharkatári katona ellen, ki az utcán duhajkodott, szolgálatilag fellépve kardot rántott. Hassó duhajkodása és az őrmesterrel kifejtett ellenállása közben az őrmester előre nyújtott kardjának esett, annak következtében a kard annak baloldalába batolva, azt hula-
losan megebezte.

Orvvadászok. Péczeli János abasári őrsbeli cz. őrsvezető, rendes szolgálatközben, a hevesmegyei Domozló község határában, augusztus 19-én délután 5—6 óra között két ismeretlen orvvadász ellen, kik közül az

egyik őt célba vette, egy lövést tett, mire azok elmenekültek s így sem azok kiléte, sem pedig a lövés eredménye megállapítható nem volt. Az elmenekült orvvadászok utáni nyomozás folyamatban van.

Ellenszegülés. Balogh Gyula merényi őrsbeli csendőr augusztus 22-én éjjeli 1 órakor a szepesmegyei Görgőfalva Horváth Gusztáv ellenszegülő cigánynyal szemben, annak súlyos, de nem életveszélyes sérülésével végződő szuronyfegyvert használt.

KÜLÖNFÉLÉK

Meddig élhet az ember? Ez az a kérdés, a melyre sem a statisztika, sem a tudomány nem igen tud ma még pontos feleletet adni. Ez a határozatlanság pedig annál különösebb, mert akárbány állatfaj lehetséges életkorára nézve igen pontos megállapítással rendelkezik a tudomány. Igaz ugyan, hogy a maximális emberi életkor meghatározása sok mindenféle nehézségbe ütközött a múltban, de ma már a mai pontos anyakönyvi feljegyzések alapján nem lenne olyan nehéz megállapítani az átlagos maximális emberi kor határát. Rendkívüli életkorról elsősorban jön ugyan jelentős időnként, de e jelentéseket hiteles statisztikai eseteknek tekinteni alig lehet, mert minden nagyon öreg embert megtesz a fáma 105—110 esztendősenek. A statisztikusok eddigi megfigyelései alapján egyáltalán kétségbe is vonják, hogy 110 éves emberi kor lehetséges, és azt mondják, hogy a maximális emberi kor 105 esztendő. Ez azonban szintén csak föltevés, mely tudományosan megerősítve nincs.

Női rendőrök. Baltimore városában mostanában egy igazi amerikai mozgalom van keletkezében. A város feministái a községtanácsban ki akarják erőszakolni, hogy a rendőrségnél nőket is alkalmazzanak. Ezeknek a női rendőröknek kizárólagos hivatása volna a főúrtól az utcán megakadályozni. A mozgalom élén Funk Emma asszony áll, a ki egyik gyűlésen mondott beszédében kijelentette, hogy az udvarlás ellen már azért is harcolni kell a szuffragetteknek, mert az udvarlás a nőt elvonja a női egyenjogúsítás eszméjétől. Az ő terve szerint a női rendőröknek kötelessége volna az utcán minden nőt megfigyelni és ha ez netalán férfiakkal kaczerkodikna, rögtön megállítani, és szükség esetén letartóztatni. Ez volna a baltimorei hölgyek célja. Hogy ehhez a tervhez mit szól majd a város tanácsa, az természetesen más kérdés.

Szerkesztői üzenetek.

Havasí. Utasításaink értelmében veszélyes gonosztevő ugyan, de hogy kérdésének második részében foglaltak alkalmazhatók e vele szemben, az sok minden más és nagyfontosságú mellékkörülménytől függ. Utasítások magyarizátába nem bocsátkozunk mert az rendeltetési körünk határain kívül esik.

H. csendőr. Szolgálati ügy.

O. járőr. Rainót. Igen. Sorajegyzeire később.

Kárpátok. 900 korona.

Kiváncsi csendőr. 1. A feljelentés jogos volt; az elbírálásra a közigazgatási hatóság illetékes. 2. Tanu nem kell.

Tudniakozó. Szeresse be — akár Várnay czég útján — az idegen szavak szótárát.

Csusz, köszvény, reuma
Ideges fejtájtás, hűlés,
Idegbaj, mindennemű
csontbántalmak ellen
kiváló hatásúak bi-
zonyult szer

AZ ERŐSÍTETT
CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Ezrekre menő hálsíratok bizonyítják, hogy mily kiváló hatása van. Valódi csak nálam kapható.
Kis tégely 1 K., nagy tégely 2 K.

Az ár és 45 f. postaköltség
beküldése után vagy után-
vétel küldve

Szente Lajos gyógysz.
Budapest, Damjanich-utca 2.

V. J. Tanácsot ezen kényes ügyben — sajnos — nem adhatunk. Forduljon bizalommal előjáróihoz. Nincs oka a kétségesítésre.

F. 1883. Szolgálati ügy.

Sz. J. Nagyon rosszul van informálva. Sajnos, szó sincs róla.

B. P. Mert ott annak idején nagyon sok hód (veszendőben lévő állatfaj) tartózkodott.

B. S. Lugos. Jó talányokat esendőröktől is elfogadunk.

N. J. Ha összes «beszámítható» szolgálati ideje 10 év. Közvetlen átlépés esetén a csapatnál eltöltött idő is számít.

Havasí esendőr. Sehol sincs előírva, a közelmúltban egy e tárgyú terjedelmes cikket adtunk közre.

1000. I. Szolgálati ügy. 2. Fenti válasz Önnek is szól.

Sz. J. Olvassa el a múlt évi 25. számunkban közölt e tárgya, érintő cikket.

1885. 1. Ősszel. 2. 3. Még nem tudni.

Tudni vágyó. Belföldön nem, külföldre engedélyezett szabadságnál igen.

Érdekes nyomozások. Teljesen mellékes, vajjon a közlemény tényleg megtörtént, avagy csak képzeletbeli eseményt tárgyal, a fő az, hogy megfelleljen azon kelleknek, a melylyel egy ily irányú cikknek rendelkeznie kell. Nem szép dolog azonban idegen tollakkal ékeskedni, vagyis ez esetben: ha valaki egy tényleg megtörtént nyomozást olyképen ad közre, mintha ő maga volna annak főhőse, ha az tényleg nem úgy van. Kellő imedorban tartott helyreigazításokat természetesen közreadunk.

B. A. Téli és nyári hónapokban egyaránt a nős őrsparancsnok. Arra való a fűlési és világítási átalány.

S. Csendőr Gyertyánliget. Jelégjét nem tudjuk elolvasni. Tisztában írja meg akkor kap választ. Levelét félretettük.

G. I. Nyugdíjra van igénye. 2 és 3. Nem.

FEJTÖRŐK.

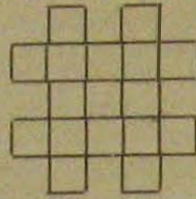
Képtalány.

Számrejtvény.

A következő kilencz számjegyből: 111777333 — melyik 5 számjegyet kell kitorlítani, hogy a megmaradt 4 számjegy összege 12 ot tegyen?

Koczká-rejtvény.

kényes — kemény — télon — kerék. — Ezen szavak a koczkákban így helyezendők el, hogy fölülről lefelé és balról-jobbra olvasva mind a négy szó bent foglaltassék.

Megfejtési határidő: 1910 szeptember 11.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné Sanatorium-sorsjegy lesz kisorsolva.

Lapunk folyó évi 3. számában közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: «A becsületes törekvést előbb vagy utóbb megjutalmazták». — Algebrai számtalány: «Félt és Emma juygessék». — Szótalány: «Hazai Samu.»

Helyesen megfejtették: Biacsi S. esendőr Lugos, Demostovits Istvan őrsv. Noszlep, Oláh és Doubi őrm Gombos, Markosy Ferencz pr. esendőr Sármellék, a kurticsi őrs, Gyarmati Elek Margincan János Nagykáta, Pál S. őrm. Szeged, Pál János esendőr Zalaújbok, Verecs L. őrm. Etéd, Zagurcsini őrs, Gergely S. jörm., Kovács őrsv., Waller K. őrm. és ifj. Gergely S. Déz, Siegl őrm. Bácskorsó, Coernai őrsv. Lőcs, Szabó P. őrsv., Fűredi László és neje Kántorjánosi, Autalfi József jörm. Tét, Ceidey József őrm. Csász.

A kisorsolt Erzsébet királyné sanatorium-sorsjegyet Biacsi S. esendőrnek Lugosra elküldöttük.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közűshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrbeli készített különlegességeinek szerződéses árbani szállítását

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

Kérjen egy példányt ::

«MŰIPARI CZIKKEK ELLENŐRE»

czimű könyvet ingyen Lőrincz M. és Társa cégtől, Kecskemét. Sok pénzt takarít meg vele!!

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsök lovasítása.

A m. kir. III. számú csendőrkerület budapesti szárnyának kócai őrsé, 1910 augusztus 8-án,
a kecskeméti szárnyak lajosmizsei és dömsödi őrséi 1910 augusztus 7-én,
a szolnoki szárny besenyszögi, köteleki és jászfény-szarui őrséi, 1910 augusztus 8-án,
a zombori szárnyak dávidi és bácsalmási őrséi, 1910 augusztus 8-án, végül
ugyanazon szárny hódásági őrsé, 1910 augusztus 9-én lovasítottak.

Őrsáthelyezés.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület sátoraljaubelyi szárnyának vajdácskai őrsé, 1910 augusztus 19-én Bodrogszerdahelyre helyeztetett át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Nyugállományba helyezettek:

1910. évi szeptember 1-ével:

Kormány Lajos IV. számú csendőrkerületbeli várakozási illetékkal szabadságolt járásőrmester, a megejtett újbóli felülvizsgálat alapján, mint „rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan.”

Választott lakhelye: Szatmárnémeti.

Simon Márton III. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan.”

Választott lakhelye: Abony.

Csiki József IV. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan.”

Választott lakhelye: Kézdivásárhely.

Okirattal megdícsértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Gaal Jenő, IV. számú csendőrkerületbeli főbatalnagy, 12 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt szakzsármesteri minőségben kiváló ügybuzgalommal és szép eredménnyel teljesített működése, nemkülönben úgy oktatótiszt, mint a nagyváradi továbbképző- és altiszt iskolában tanári alkalmaztatásában a legénység helyes és cél tudatos neveléseit.

Medgyesi Medgyesfalvi József, I. számú csendőrkerületbeli őrmester, 21 évet meghaladó, és

Gálos József, VI. számú csendőrkerületbeli őrmester, 17 évet meghaladó, végül

Barasics Kálmán, VI. számú csendőrkerületbeli ezredes őrmester, 14 évet megközelítő csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenysége és kifogástalan magaviseletéért.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Kövári József őrmester szárnyirodai segéd munkás, hosszabb csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban kifejtett tevékenységeért, valamint 6 évi irodai alkalmazásában tanúsított buzgó és szorgalmas működése, használhatósága és jó magaviseletéért.

Horváth István VI. sz. őrmester, az utóbbi 5 év alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kiváló szorgalma és eredményes tevékenységeért, valamint őrsének rendben tartása, alárendeltjeinek helyes vezetése és jó magaviseletéért.

Kod József ez. őrmester, szárnyirodai segéd munkás, 9 évi csendőrségi szolgálatu alatt úgy a közbiztonsági szolgálatban, mint irodai alkalmaztatásában kifejtett buzgó és szorgalmas működéséért, valamint példás magaviseletéért.

Zrim János ezimz. őrsvezető II-od altiszt, mert két rendbeli gyilkosság és egy emberölési kísérlet tettesét igen ügyesen, nagy szakavatottsággal, fáradságot nem ismerő utánjárással és kiváló buzgalommal teljesített nyomozással kiderítette, elfogta és az igazságszolgáltatás kezébe juttatta.

Mester József ez. őrmester, Szilvás községben 1909. évi augusztus hó 15-én dühöngött tűzveszél, az emberélet és vagyonmentés körül kifejtett önfeláldozó, bátor és férfias magatartásáért és a tűz továbbterjedésének megállítására tett hasznos intézkedéseért.

Biró Imre ezimz. őrmester, a Karancsevics Ignác lathárdi lakos sérelmére 1909. évi október hó 20-án elkövetett rablógyilkosság tettesének hat napon át teljesített buzgó, fáradságot nem ismerő és igen czélröviden vezetett eredményes nyomozással történt kiderítéseért és az igazságszolgáltatás kezébe juttatásáért.

Kiss Gyula ez. őrmester, a Kohn Helén baranyakisfaludi lakos sérelmére 1908. évi augusztus hó 15-én elkövetett gyilkosság tettesének egy éven át, nagy kitartással, igen ügyesen és tapintatosan vezetett buzgó nyomozással történt kiderítése és az igazságszolgáltatás kezébe juttatásáért.

Rákosi Ferenc ez. őrmester, mivel a Borbi Éva köi lakos sérelmére 1909. évi június hó 17-én virradóra elkövetett gyilkosság tettesét igen ügyesen vezetett tapintatos nyomozással és helyes következtetéseken alapuló gyors eljárásával kipróbálta, elfogta és az igazságszolgáltatás kezébe juttatta.

Somogyi István II. ez. őrmester hosszabb csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kiváló szorgalommal és nagy buzgalommal párosult tevékenysége és eredményes működéséért, valamint alárendeltjeinek a közbiztonsági szolgálatban való czélröviden vezetése és jó magaviseletéért.

Pichler János ez. őrsvezető II-od altiszt, mivel az 1909. évi február hó 21-én Sövegjáró Józsefnek gyöngyöszőlősi lakos sérelmére elkövetett gyilkosság tettesét, azonkívül egy kóbor cigánybanda által 1906. és 1909. évben elkövetett négyrendbeli betöréses lopás tetteseit ügyes, tapintatos és fáradságot nem ismerő nyomozással kiderítette és mert példás magaviseletet tanúsított.

Pintér Pál őrmester, Barok József, Horváth Lajos II., Murosi Gyula, Tarosai Nándor és Pintér Sándor ezimz. őrmesterek hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kiváló szor-

Villamos és gőzre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia bézi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszor, húr, stb., míg **Roményi** legjobb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtanul. Kivétel a világ minden részébe ugyeban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék korendő.

galmuk, buzgó és eredményes tevékenységükért, valamint őrsük rendes vezetése, alárendeltjeik helyes befolyásolása és jó magaviseletükért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VI. sz. esendőrkerületi parancsnokság által:

Kossa Géza, a számvivőséghez beosztott őrsvezető ez. őrmester és Tavasz Imre a törzs székhelyére kisegítő irodai szolgálatra tartósan vezényelt ez. őrsvezetőnek, 7 évi esendőrségi szolgálati idejük alatt úgy a közbiztonsági szolgálatban, mint különböző irodai alkalmazásukban tanúsított buzgó tevékenységük, használhatóságuk és jó magaviseletükért.

Bögi Ignác, Rácz Pál, Bujtor Károly, Darabos János ez. őrsvezető II-od altisztek, Takács Ferencz, Molnár Pál, Mihalkovits István és Ceete György esendőr ez. őrsvezetők esendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó tevékenységük és eredményes működésükért.

Zsedény Mihály ez. őrsvezető II-od altiszt hosszabb esendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított buzgó és szorgalmas tevékenységért és kifogástalan magaviseletéért.

Vamos József ez. őrmester, Csapo János, Sostarics József, Vas Lajos, Sebők Lajos ez. őrsvezető II-od altisztek, Rácz János, Pázmán István és Tóth Ferencz I. esendőr ez. őrsvezetők, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett szorgalmuk, buzgó tevékenységük és eredményes működésükért.

Mátyás János esendőr ez. őrsvezető, Mesteri István és Orban Pál esendőrök, Szilvas községben 1909. évi augusztus hó 15-én kiütött tűzveszéllyel, úgy az emberélet, mint a vagyonmentés körül kifejtett hasznos és eredményes tevékenységükért.

Molnár Miklós őrmester, hosszús esendőrségi szolgálati ideje alatt, de különösen a legutóbbi évben a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett tevékenységéért, valamint őrsének kifogástalan rendbentartása és jó magaviseletéért.

Kulesár Károly ez. őrmester, az utóbbi három év alatt, a közbiztonsági szolgálat terén, szorgalma és buzgó tevékenysége által elért eredményekért.

Horváth István esendőr czimz. őrsvezető és Gáspár János III. esendőr, esendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálatban tanúsított buzgó és eredményes tevékenységük, jól használhatóságuk és kifogástalan magaviseletükért.

Kövi Pal, Mucsecs Mátyás és Jankó Imre I. czimz. őrsvezető II-od altisztek, esendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított szorgalmas, buzgó és eredményes tevékenységükért.

Pócza István és Boros Gyula esendőrök, az 1909. év folyamán a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó, szorgalmas és eredményes tevékenységükért.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztál u katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. VII. sz. esendőrkerület állományában:

Móré Ágoston ezimzetes őrmester, 1910. évi augusztus hó 2-an.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. sz. esendőrkerület állományában:

Róth János őrsvezető, Róth Rozina Jozefinnel, 1910. július 9-én, Buziásfürdön.

Sági János esendőr ez. őrsvezető, Fa Máriaival, 1910. július 3-án, Bodajkon.

A m. kir. VI. sz. esendőrkerület állományában:

Jóna Sándor ez. őrmester, Mezei Ilona Annával, 1910. július 17-én, Mozsgón.

Pongrácz Aron ez. őrsvezető, Deak Bertával, 1910. július 9-én, Lembényben.

A m. kir. VII. sz. esendőrkerület állományában:

Tamás Sámuel őrsvezető, Csutak Rozáliával, 1910. július 16-án, Kovásznán.

Gönczi András ez. őrsvezető, Pichler Olgaival, 1910. július 16-án, Sárkányon.

Barabás Izsák ez. őrsvezető, Greif Elvirával, 1910. július 24-én, Maroslymoson.

Schwáb József műorás és ékszerész
Szabadka, Rudics-u.

A m. kir. esendőrség szives figyelmébe! Az a esendőr, aki órát, ékszeri akar vásárolni, úgy készpénz mint részletre, forduljon olyan czéghöz, amely rövid 1—2 év alatt kizárólag csak a esendőrségtől 120 elismerő levélben részesült, ezen elismerést csak azért értük el, mivel a saját kézből szabályzott óra egy hó alatt legfeljebb csak 5 perczet különbözhet. Kérem sziveskedjenek mintákat kérni. A mintáknak ára 8 koronától feljebb.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— esendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

...: Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...:

A legujabb mintájú ruha és fegyverzeti és tömegkönyvecskék raktárunkon készen kaphatók.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsehkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4. ez

Lélektani körülmények megítélése a gyermekgyilkosságoknál.

Írta: lovag Josch József királyi tanácsos és országos törvényszéki orvos.

(Először megjelent a Hans Gross-féle Archivban.)

Magyarra átdolgozta: * * *

Minden bűnügynél fontos, hogy megállapítsuk azt a lelkiállapotot, melyben a tettes a tett elkövetésekor volt s azt tekintetbe vegyük.

Különösen áll ez a gyermekgyilkosságok eseteinél, melyekben a szülő vagy gyermekágyas nő lelkiállapota különös fontosságu s arra is alkalmas, hogy egy már nyert benyomást s kialakult nézetet megváltoztasson vagy esetleg egészen megdöntsön.

Bizonyára általánosan ismert tény, hogy a szülés és a közvetlen utána való lelki folyamatok szoros összefüggésben állanak egymással, melyet a törvény is tekintetbe vesz. Ezen folyamatok a lelki egyensullynak oly nagyfoku megzavarására is vezethetnek, hogy nem ritkán a tettért való felelősség megszűnik. Különösen oly esetekben fordul ez elő, melyekben az egyedül és segítség nélkül szülő nő a szülési fájdalmak, a vérvesztés folytán magánkívüli, ájulásszerű állapotba kerül s az újszülöttet nem képes úgy ellátni, hogy annak rendes lélegzése folytatást nyerhessen. Ritkábbak azon esetek, melyekben az anya gyermeke ellen erőszakosan jár el.

Könnyebb megérthetés végett legyen szabad két megtörtént esetet leírnom.

*

19.. évi jan. 11-én a hajnali órákban egy hegyipatakban egy gyermekhulla találtatott. A következő napon megtartott törvényszéki orvosi szemle s boncolás során megállapított, hogy az egy női gyermekhulla, 46 s a köldökzsinór szintén 46 cm. hosszú, egy helyt vérvesztéssel zuzódott. A gyermek élve született.

A gyermek anyja E. W. 21 éves cseléd személyében derített ki, a ki tettet habozás nélkül beismerte. Szerelmi viszonya az előző év május 29-én kezdődött. Juniusban már elmaradt a havi tisztulás; a szülést csak a következő év márczius havára várta.

Január hó 8-ikán a községben táncmulatság volt, melyen E. W. élénk részt vett. Január 9-én este erős

fájdalmak leptek meg, melyek nála a nyugtalanság érzését idézték elő, úgy hogy nagyanyjához való bázamenetelre határozta el magát. Kizártnak tartotta, hogy ő már közvetlenül a szülés előtt álljon. Utban hazafelé a lány egyszerre vizelesi ingert érzett s közvetlen utána megrepedt a magzatburok s a magzat a köldökzsinóron lógva kiesett. Erre a leány a köldökzsinóra lépve azt elszakította s a gyermeket lábával a patakba lódtította. Ezek után szolgálati helyére ment vissza, hová egy szülésznőt hivatott, kinek azt mondotta, hogy erős vérzése volt. A szülésznő megvizsgálta a leányt, de a hüvelyben köldökzsinórt nem tudott előtalálni, miért is pihenést ajánlott s elment. A január 10-ikén hajnalban bekövetkezett utószülést a leány egy alsószoknyába csavarta s egy ládába zarta. Még ugyanezen a napon délután szeretőjével nagyanyjához kocsizott, a megtörtént szülésről azonban senkinek sem tett említést.

Védekezése a következőképen hangzik: Csak arra emlékszem, hogy a szülés alatt felette rosszul éreztem magamat s hogy igen izgatott voltam. Ösztönszerűleg az volt az igyekezetem, hogy a gyermeket, mely velem a köldökzsinórral még össze volt kötve, magamtól eltávolítsam. Sohasem gondoltam arra, hogy a szülés alkalmával a gyermeket megöljem.

Az idő előtt bekövetkezett szülés engemet az adott körülmények között meglepett, s miután minden segítség távol volt tőlem, teljesen elhagyatottnak éreztem magamat s annyira meg voltam zavarodva, hogy akkori magatartásomat s viselkedésemet igazolni nem tudom.

Azon pillanatban, midőn a köldökzsinór elszakadt s én a gyermeket a vízbe löttem, egyáltalán nem gondoltam arra, hogy eljárásom a gyermek halálát fogja előidézni. Később persze tudatára ébredtem annak, hogy helytelenül cselekedtem s azon voltam, hogy a szülést eltitkoljam.

A nyomozó hatóság orvosi szakértőhöz fordítt, hogy az — a vádlott vallomásainak szavabihetősége szempontjából — véleményt mondjon.

Az érdekes eset orvosi szemponthol véleményezve a következőképen áll előttünk.

A) A szülés lefolyását illetőleg:

Mindenekelőtt igaz, hogy E. W. terhessége még nem volt befejezve. A gyermek atyjának bemondása szerint

STOWASSER JÁNOS császári és királyi udvari szállító, a cs. és kir. körös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia bási hangszerkészítője, az Ocskai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olesón eszközöltetnek. Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.**

május hó 22 én volt az első közösülés s a bavi tisztulás már júniusban el is maradt.

Ha tehát az első közösülés alkalmával már megtörtént a fogarozás, ugy csak februar végére, illetve márczius elejére volt a szülés várható. Az ujszülött állapota ezzel egybevág, mert az a fejlődésnek azon a fokán áll, mely a 35—36. hétnek felel meg. Ezek folytán most már a szülésnek gyors lefolyása is megmagyarázható és pedig annál is inkább, mert a törvényszéki orvosi vizagálathól egy tag medenczére lehet következtetni. A korai szülés közvetlen oka minden esetre a tánczban keresendő, de miután a leány már egész napon át nem érezte magát jól, valószínű, hogy már az egész napon át kezdődött a szülési folyamat, ugyannyira, hogy egy tapasztalt szülésznő már este 7—8 óra tájt lefekvést rendelt volna. Mint először szülő, nem tudhatta E. W., hogy közvetlenül a szülés előtt áll s annál kevésbé hihette, hogy őt szülési fájdalmak leptek meg, mert a szülésnek rendes ideje meg be sem következett volt. Midőn most már azon szándékkal, hogy nagyanyjához megy, a patak mentén haladt, beállottak az első erősebb fájdalmak, melyek mindig vizelesi ingert is okoznak. Midőn a leány ennek engedve leguggolt, a magzathurok megrepedt, a magzativ elfolyott s rövid idő után kiesett a kis magzat is. A gyors szülés mellett szól a megbizonyult rövid idő is, mely alatt ő hazuról tárol volt s azon körülmény, hogy a gyermek koponyáján a szülési daganat csak igen kis mértékben mutatkozott. Az egész folyamat néhány percz alatt bizonyára befejeződött s így igen természetes, hogy az uralgott hidegben és sötétségben a magára hagyatott E. W. ugy iparkodott magán segíteni, hogy a köldökzsinórt kettémetszette. Hogy ez ugy történt meg, hogy a lábával a köldökzsinórra lépve, a guggoló helyzetből felállani iparkodott, teljesen szavahihető s a gyermek hullájának boncsolása által is beigazolást nyert.

Ezek után a leány egy lábmozdulattal az ujszülött gyermeket a közvetlenül az ut mellett folyó patakba lódította.

B) Felelőség:

A gyermekgyilkosságoknak — sajnos — gyakori eseteinek indító oka a legtöbb esetben a szegény előtti félelem, a szerető által való elhagyás s főképen a szegénység.

Jelen esetben hiába keressük azt a magyarázó okot, mely E. W.-t arra indította, hogy ujszülött gyermekét megölje. Szolgálatával mindenki meg volt elégedve s szívesen tartották őt még az évi idején túl is a helyén. Meg lett neki ígérve, hogy a szülés után gazdájához visszatérhet. Tudta, hogy betegsége alatt nagyanyjánál szerető ápolásra talál. Terheessége nem lett eltitkolva s a születendő gyermek gondozása sem okozhatott neki gondteljes órákat. Végül gyermekének fehérmüjéről is ő maga gondoskodott. Lelkiállapota sem volt lehan-

golt, mert hiszen akkor nem vett volna részt tánczmulatságokon.

Igy tehát ezen mindenképen feltűnő eset magyarázatát más kérdések megoldásában kell keresnünk.

Mint már említettem, ez esetben egy igen gyors lefolyású szülésről van szó, melynél tapasztalat szerint a gyorsan változó vérnyomás folytán az agy működésében zavarok állhatnak be. A gyakorlatból ismerjük eseteket, melyeknél minden segítség daczára ily gyors szülésnél mély ájulások állottak be, sőt megtörténtek oly esetek is, hogy a nőt a szülés az illembhelyen lepte meg s azok még jó darabig fel sem keltek, nem tudván, hogy tulajdonképen miről van szó?

Csak képzeljük magunkat az elhagyatottan és segítség nélkül sötét, hideg téli éjszakán a jégen guggoló nő helyzetébe, ki birtelen és váratlanul beállott fájdalmak között szülte gyermekét! Könnyen megérthetjük, hogy eleinte nem bírta áttekinteni helyzetét s azt annál is inkább nem tudta tenni, mert mint először szülő, tapasztalatból és saját megfigyeléséből az új helyzetét nem ismerhette fel.

Midőn azonban valamiképen magához tért, kellett, hogy egy körülmény figyelmét felhívja s ez az volt, hogy teljesen segítség nélkül találta magát, mely állapotban egy idegen tárgyhoz kötve, guggoló helyzetéből felemelkedni nem tudott.

Az első ösztönszerű cselekedete tehát az volt, hogy ezen helyzetből magát kiszabadítsa, mit egészen primitív módon vitt keresztül.

Ha már most az ujszülöttet karjaiba vette s vele hazasietett volna, nem került volna a büntető törvényvel összeütközésbe. Így azonban épen tette elárulja a a még teljesen vissza nem tért öntudatot. Az előtte fekvő tárgyban nem ismerte fel gyermekét s egészen ugy, a hogyan a neki kellemetlen akadálytól egy lábtiprassal szabadult, ugy egy időben szintén — reflexmozgás folytán — lábával belódította az előtte fekvő tárgyat a patakba.

Itt fel kell említenem azt is, hogy a boncsolás kiderítette, miszerint a gyermek lélegzése csak igen felületes lehetett, mert a tüdőben levő, vagyis az első lélegzésnek nyomai alig találtattak s így igen könnyen történhetett, hogy a gyermek nem adott hangot magától, tehát jelenlétét nem árulta el.

Mindezek alapján az orvosi vélemény ugy hangzott, hogy E. W. a tett pillanatában nem volt beszámítható állapotban s azt a rohamos szülés által előidézett elmezavarban követte el.

Miután E. W. azonban ismét lakásába jutott, tudatára ébredt annak, hogy helytelenül cselekedett s azon volt, hogy a szülést eltitkolja. Azon időponttól tehát, midőn ezen tudat világos lett előtte, — a szülés eltitkolásáért — felelőséggel is tartozik.

Ezen vélemény alapján az ügyész a vádat elejtette s azügyet a járásbírósnak adta át.

(Folyt. kov.)

A legjobb órák,

legszilidabb ékszerék, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy készüdüz, mint részletti zetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrősnél Szegeden.

Javitások 5 évi jótállás mellett.

Arjgyzék ingyen!

A vörös kakas meséiből.

(Specziális bűntettek.)

Irtá: Tábori Kornél, Budapest.

Föltűnően sok nagy tűzvész pusztított az utóbbi időben és aránylag jelentékeny a gyújtogatások száma is. Nálunk azonban még az érdekelt szakkörök sem méltatják kellő figyelemre kriminalisztikai nézőpontból a vörös kakas-t. Külföldön egész irodalma van már ennek s most itt a dús anyag legérdekesebb és legtanulságosabb eseteit akarom bemutatni, kiegészítvén a gyűjteményem magyar adataival. A különböző hatóságok közül talán senki nem veheti hasznát a konkrét ügyek megfigyelésének annyira, mint éppen a csendőrség. A pirománia, továbbá a vele gyakran összefüggő lopási, rablási és nemi aberrációs esetek közül ezért főképpen a vidékieket fogom ismertetni.

A gyújtogató közönséges gyufával, továbbá tűzveszélyes folyadékokkal — leginkább petrolummal és spirtusszal — vagy más gyúlékony anyagokkal, úgynevezett időgyújtókkal, végül pedig különböző gépezetekkel is dolgozik. Hihetetlenül változatosak és sokszor megdöbbentők az okok, a melyeknél fogva bizonyos emberek ilyen gonosztevőkkel lesznek. De főlegesenek tartom a további általános fejtegetést s rátérek a konkrétumokra.

Siófokon történt pár évvel ezelőtt, hogy gyújtogatott egy gimnázista és egy «felsőbb leány». Egő gyújtókat dugdostak egy alacsony ház nádtetőzetébe s a mikor elespték őket, a leány ezt mondta:

— Csak látni akartuk egyszer, hogyan ég?

Több raffineriával jártak el Szegeden, a hol egy ház tulajdonosnőnél támadt nagy tűz. Az okát egyáltalán nem tudták kideríteni, csak sejtették, hogy férje volt a tettes, még pedig a biztosítási összegre való spekulálásból. A férfi azonban pontos alibit tudott igazolni: a tűz napján nem is volt otthon. Végre egy gyújtóüveg, a melyet a helyszínen találtak, meghozta a magyarázatot. A férj — a mint később bevallotta — a második emelet egyik déli fekvésű szobájában helyezte el a gyújtóüveget olyanformán, hogy a napsugaraknak lángra kellett lobbantani a padozatra rakott szalmát és más gyúlékony anyagokat. Azután, hogy az alibijét biztosítsa, rögtön eltávozott és a többi munkát átengedte a napnak. És ez pontosan elintézte a gyújtogatást.

Egy bányamunkás, hogy a szénapadláson tüzet támaszson, a szobája mennyezetét ályukasztotta egy bottal, azután kanócot tolt föl és azt meggyújtotta. Tehát úgy járt el, a mint a szakzerű robbantásoknál szokás. A mennyezetén még több lyukat találtak az ügyes csendőrök, a melyek csak egy centiméternyi mélyek voltak, mert ott nem lehetett átfurni a mennyezetet. Az általa használt botnak két és fél cm átmérője és hosszú éles hegye volt. Később rá is akadtak egy rejtékhelyen.

A múlt évtizedben egész sereg tüzet okozott Budapesten egy bűnszövetkezet, a mely biztosítási összegekre «utazott». A handa egy tagja rendszerint egy biztosítatlan, szegényes lakást gyújtott föl, hogy a mellette levő lakás — a melyben a bandának más tagja lakott — szintén elpusztuljon és basás jövedelmet hozzon. Egy másik gonosztevő pár nappal a tűz előtt háromszáz korona értékű árut rendelt, de a számlát háromezer koronáról állíttatta ki s ezt bevezette az üzleti könyveibe is.

Két hónapon át nyugtalanította Berlin lakosait egy gyújtogató. Végre sikerült a detektíveknek kinyomozni egy trafikos személyében, a ki négy konkurensének üzletét gyújtotta föl (Németországban nincs dohány-monopolium). A tettes pokolgéppel manipulált és hen-zint, puskaport, sőt dinamitot is használt. Kihallgatásakor azt adta okul, hogy üzleti irigységből cselekedett és mivel — az asszonyokat meggyűlölte. Utóbb föl-akasztotta magát a czellájában.

Mulatságos részletei voltak annak a bűnügynök, a mely egy Amerikába kivándorolt magyar kereskedő jóvoltából keletkezett. Tűz pusztított a boltjában s ezt egy macska okozta volna, a mely a kályhánál megégette magát. Megtalálták ugyan a szicziát, de egy petrolummal átitatott rongy maradványait is, a melyet rákötött a macska farkára, hogy aztán meggyűjtse s bezárja az üzletbe. Különböző hasonló módon pusztult el 1892-ben Jane Harding, párisi operanékesnő sok nagyértékű holmija is, főképp brüsszeli csipke, olajfestmény stb. vagy 300.000 franknyi. A művész nő távollétében összevesszett egy czicza egy kandurral s marakodás közben levertek az égő lúmpát az asztalról.

Egy ravasz gyújtogató közönséges ébresztő-órából csinált úgynevezett «Thomas-órát», kis öngyújtót. A harangocskára helyére, a melyet eltávolított, egy kis üveget tett — rendkívül vékonyat — és azt maró savval föl-tölte meg. A szerkezetet beállította pontos időre, mint a mikor valaki meghatározott terminusra akar fölébredni, de a kis ütő nem a harangra, illetőleg csengőre, hanem az üvegecskére koppantott akkor s széjjeltörte. A sav egy alatta levő edényecskébe folyt, a mely vegyi keveréket tartalmazott. Ez aztán léngképződést okozott, a mely az óra körül fölhalmazott gyúlékony anyagban tüzet kamasztott. Más alkalommal a savas üveget fölfordítva állította a vegyi keverék fölé, úgy hogy a sav átmarja a dugót, átfolyt a keverékbe s bizonyos idő múltán lángra lobbantotta.

Furamód érdekesek a sötét nemi élet provokálta esetek.

Fiatál síhederek és leányok a pubertás, illetőleg a nemi érettség küszöbén nem ritkán gyújtogatnak a gazdáiknál, hogy bizonyos belső nyugtalanságtól szabaduljanak. Valami rejteimes, érthetetlen vágy hajtja őket és sokszor csak az a czéljuk, hogy bármily áron visszajussanak a szülei házába.

New-Yorkban egy félbolond, kis tehetségű színész, a ki — mint valami új Herostrates — mindenképpen csak ismert névre akart szert tenni, egymásután ötször gyújtott föl sűrű lakosságu bérkaszárnnyakat. A gyanút azzal vonta magára, hogy az első tűz alkalmával kijelentette:

— Nemsokára másutt is égni fog!

A lángban álló házak lakóit pedig «rdítva biztatta, hogy ugorjanak ki az ablakokból.

Egy fiatal festőt, a ki epileptikus volt és nagyzási mániában szenvedett, a művészi lelkesedés tett gyújtogatóvá. Különlegessége volt a tűz festése. Azt tartotta magáról, hogy senki úgy a tüzet lefesteni nem tudja, a mint a valóságban ég, izzik, lángol és lobog. Egy nagy tűz után, szinte magánkívül az elragadtatástól, a melybe «az istenien nagyszerű tűz» vitte, csinált is egy vadul fantasztikus, égő színekkel telimázolt vázlatot. De még hatalmasabb tüzet akart festeni és hogy további «studiumokat» végezhesen: maga is tüzet csinált.

A vörös kakas, a mely gyakran megjelenik az iskolán, sokféle ok és alkalom libbenti föl oda. Két fiú

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elűri. — Ár 120. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispessten. Orvosok által ajánlva. Három dobozál ingy. postai szállítással.

például — tíz és tizenegy éves — 1890-ben azért gyújtotta föl az egyik kolozsvári iskolát, hogy minél hosszabb időre megszabaduljon a tanulástól. Összetörték egy csomó padot és aszékrenyét is, a bennük talált könyveket pedig halomra dobálták a máglyát csináltak belőle. 1893-ban több elsőéves gimnazista fölgyújtotta a görögországi Lamiában az iskolát, hogy az ott lakó igazgató, a kit gyűlölték, elpusztuljon és a könyvtár is a lang martalékvá legyen. Az épület ugyan teljesen leégett, de az igazgatót a könyvtárral együtt kimentették.

Egy huszéves falusi tanító roppantul furfangos módon, időgyújtóval pusztította el az iskolát, hogy az utálatos szalmatetőt, a mely a hiúságát éértette, eltüntesse és a községet így palatető csináltatására kényszerítse. Kiváló ügyessége és műveltsége következtében nagy szerepet játszott a faluban. Egyszer tűz pusztított a faluban s utána köröskörül csupa szép új házat látott, csinos téglatetővel, csak neki, a ki nagyon fölötte érezte magát a parasztnépeknek, kellett tovább is zsúptető alatti laknia. A mértéktelen önbitteégének ez vegtelenül fájt. A tűz estéjén volt az előadása annak a műkedvelő egyesületnek, a melyet ő alapított és vezetett. Hogy az alibijét igazolhassa, ezúttal a szomszédos községbe tette át az estély színhelyét. S ő volt az est hőse. Mig otthon az iskola lángba borult, ő egy szindarabban lépett föl, a melyet maga írt. Nagy sikert aratott, babérokossorut kapott és a falu szépei vetélkedtek a kitünő táncosért.

Más nyilvános jellegű épület is ki van téve — elég könnyen fölismerhető okokból — a gyújtogatásnak. Egy Krüger nevű hirbéd betörő például 1899-ben felgyújtotta a kasseli fegyházat, a hol nyolcz osztendéig kellett volna ülnie. Persze azért, hogy a zürzavarban kerekét oldjon. A fegyintézet nagyrésze elhamvad: a két ember odaveszett. Hasonló tűz volt egyszer Magyarországon is. Egy javító-intézet lakosai pedig azért gyújtogattak, hogy a kemény fegyelem köréből a fogházba jussanak, a hol elviselhetőbbnek tartották az életet.

„A szerelem találékonyvá tesz. — a gyújtogatás terén is.

Lombroso, néhai jeles kriminalista mesélte, hogy ötször egymásután gyújtogatott egy fiatal leány, csak azért, hogy a nyugtalanság és rendetlenség közepett együtt lehessen a sze etőjével. A szülei ugyanis megtiltották ezt a szigorúan ügyeltek rája. Egy másik leány sze elmes volt egy csendőrbé; fölgyújtott aztán egy házat, mivel remélte, hogy a csendőrt fogják oda kirendelni örül és így alkalma lesz arra, hogy vele találkozhassék. Egy harmadik leány négyeszer is gyújtogatott s a mikor elfogták, tettének okául azt a belső nyugtalanságot mondotta, a mely mindig roppant hevességgel lépett föl nála, valahányszor a kedvese — a kitől másállapotba is jutott — hosszabb ideig nem kereste fel őt.

Egy parasztsuhancz pár hónapon belül ötször gyújtotta föl ugyanazt a szomszédos melléképületet s nagy buzgósággal és sikerrel is vett részt a mentő munkában. A tettes, a kinek egyik szeme mindig a osinos szomszédasszonyon volt, sadistának bizonyult. Nemi ingerét kielégítette és valóságos kéjt szerzett neki, ba látta a parasztemenyecskét, a mint a tűz fölött való kétségbeesésében izgatottan jajveszékelt, siránkozott s a kezét tördelte.

A hirbéd Marquis de Sade, a kiról a sadizmust elnevezték, Juliette című regényében szerepel et két asz-

azonyt, a kik gyújtogatnak. Róma városát borítják lángba és a szörnyű lángtenger uézésekor erős nemű gerjedelem szállja meg őket. Számos történettudós szerint hasonló okból gyújtatta fel Rómát az elfajult Nero császár is.

Zalamegyében egy fiatal legény tavaly azért gyújtogatott, hogy kiszabadítsa a szeretőjét, a ki pár nappal előbb gyújtogatás ezimén került fogságba. A leány tényleg elkövette azt a bűncelekményt s utóbb a legény ugyanazon a módon járt el, hogy a csendőrök azt higgyék: még szabadlábban van az igazi tettes. Hasonló módon cselekedett egy fiatal leány — gazdag földbirtokeos gyermeke — mivel a gyújtogatás ezimén elfogott kedvesét ártatlannak tudta. A fiatalember ugyanis nála aludt a tűz északaján, de hogy a jó hírét megóvja, nem igazolhatta rendes uton az alibijét. Szégyelte is magát, hogy bevalja az igazat, tehát inkább bűnre vetemedett.

Ilyen bűncelekményeket gyakran elkövetnek pusztá kedvtelésből is, hogy félrevezessék a hatóságot s azzal már nem törődnek, hogy az elfogott személy bűnös-e vagy ártatlan. De az igazi vétke — ha föl nem fedezték — szintén gyújtogat még aztán, már csak altruizmusból is, hogy a hatóság gyanuját eltorelj- az ártatlannal megvádoltról. Természetes, hogy ez csak kezdetleges vizsgálati stádiumnál sikerül.

Elhanyagolt, féltékeny vagy megcsalt emberek is rászánják magukat gyújtogatásra. Így megtörtént Pécs mellett, hogy szentelt gyertya segítségével gyújtották föl egy özvegyasszony házának zsúpfödélét. A ki ezt tette, az férjes nő volt, de rossz viszonyban élt az urával s féltékeny volt a csinos özvegyre. Azt hitte, hogy vissza fog térni a férjje, ha a szomszédasszony tönkre megy.

(Vége köv.)

Az állatok hangja.

Minél bonyolódottabbak társadalmi viszonyaink, mivel jobban elfoglalhatja az embereket a lázas izgatottság, annál érthetlenebbek lesznek előtte a természet nyilatkozatai, de viszont éppen az általános haladás eredménye, hogy egyes tudósok ily kérdésekkel is foglalkoznak és nagyobb világoosságot terjesztenek szét, mint az egykori természeti ember gondos, de nem eléggé éles megfigyelő tehetségével.

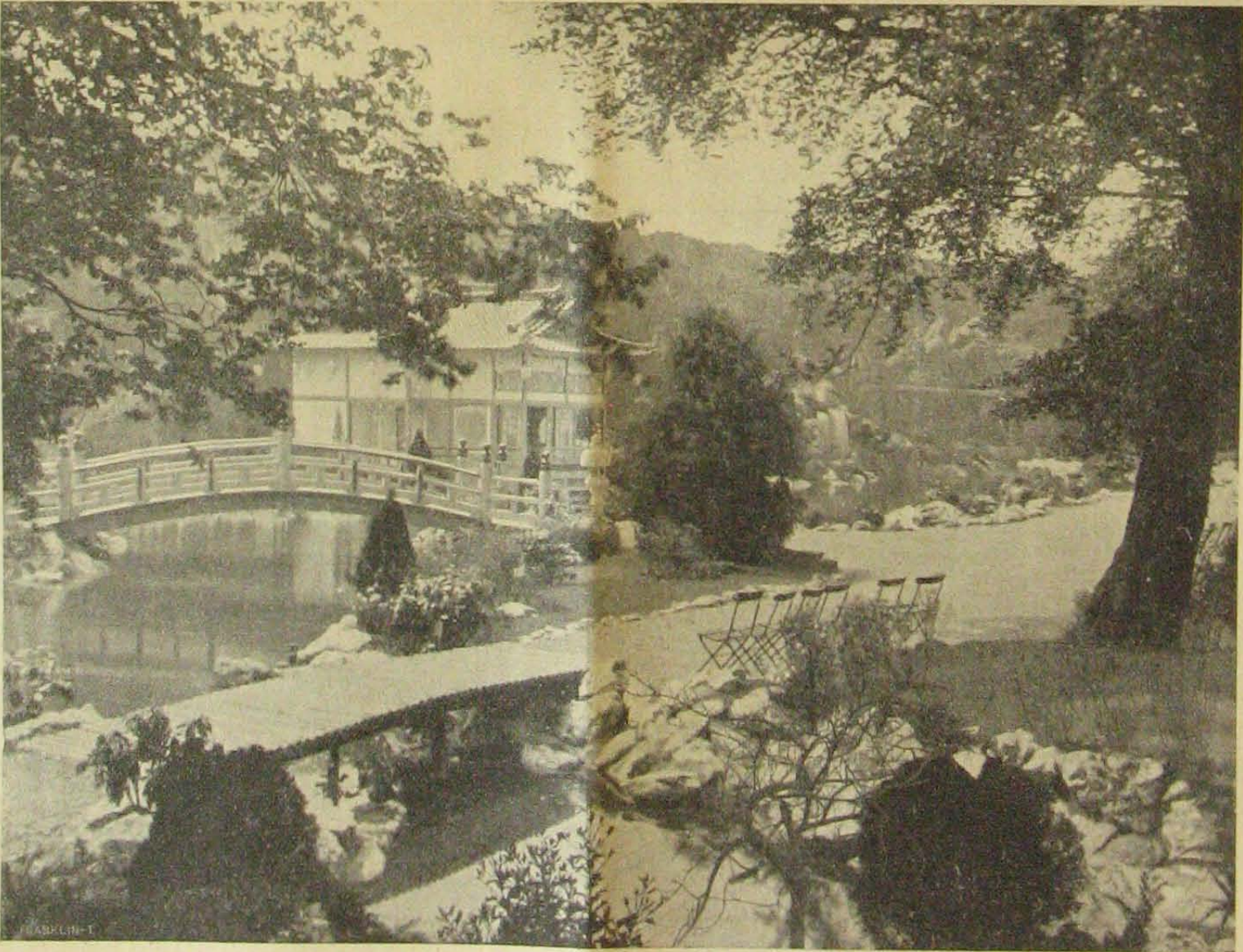
Az állatvilágban a némaság sokkal inkább el van terjedve, mint közönségesen hiszik. Igaz, hogy a némaság nem abszolút értendő, hanem csak annyiban, hogy határozottan megkülönböztethető hang, a mely által az állat magát rokonaitól megismerteti, nem észlelhető náluk.

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EBRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TEREZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

Japán kertészlet.

A londoni Japán kiállításból.

A hal a vízben néma, legalább szerintünk, mivel a vízben nincsenek léghullámok a hang tovább szállítására, de valószínű, hogy azért van nekik is valami eszközüik, a mi által magukat megértethetik. Vannak egész faj néma kutyák, melyek csak rendkívüli esetben adnak gyenge hangot; az igen meleg és igen hideg vidékeken élő kutyafajok, mint azt már Cook kapitány is fölemlítette útleírásában, soha sem ugatnak. Ily kutyafajok India némely vidékein nagy számmal fordulnak elő. Sőt vannak számos állatok a madarak között is, melyek pedig az állatvilágban a leglármásabbak; ilyenek a Braziliában és Szenegalban élő verébfajok s Ausztráliában a pacsirta, mely különben külsőleg teljesen hasonlít a mi pacsirtánkhoz. A madárdal általában inkább csak tavasszal hallható, az év többi részében az erdő dalnokai öröm vagy fájdalom egyszerű csicsergő kifejezésére szorítkoznak.

Mindenesetre legérdekesebb azonban az összes állati hangok között a madárdal. Nicolardot nagyon pontos és tudományos adatokkal mutatja ki, hogy az emberi hang és zene kizárólag egy-egy madár dalának utánzásából származott, fuvola, trombita, klarinét s minden más hangszer alapja a madarének. A csalogány képviseli a madár-orchestrumban az orgonát s a kastagnetteket néhány ragadozó madár sajátos csőrcsattogtatása. A madaraknak a tavasz üdvözlésén kívül sajátos hangjaik vannak az öröm vagy fájdalom kifejezésére vagy némely természeti tüneményekkel szemben. A hajnalpirt a kakason kívül a pacsirta, barázdabillegető, bibiez és bölömbika üdvözik sajátos hangjaikkal; esőt jósol a szarka, bagoly, aranybegy, harkály külön hangokon, melyeket Nicolardot művében kótára is szedett. Némely tengeri madarak, különösen a procelláriák, egészen sajátos hangon jósolják meg néha órákkal előre a közelgő vihart.

A madarak sajátos hangjai közé tartozik az is, hogy a páva különösen éjjel meglehetősen biztonszággal jelzi a házhoz közeledő idegeneket s így némileg a házi kutyát helyettesíti. A mit a római angurok a madár repüléséből következtettek, nagyobbrészt család, de nem egészen alaptalan dolog. Némely madárnak határozott elősejtelve van, melynek különös hangokban ad kifejezést. O'Meara emlékirataiban beszéli, hogy a francziák bevonulásakor Moszkvában óriási csoportban szállott a Kreml tornyaira, honnan sűrű csoportokban gyakran repültek a bevonuló franczia katonák feje felé és szárnycsapkodások között folyvást egyhangulag krákogtak, de közvetlenül a tűzvész kitörése előtt gyorsan mind elrepültek.

Kapcsolatban ez elbeszéléssel megemlítjük ugyancsak O'Meara elbeszélése után, hogy I. Napoleon teljesen hitt abban, hogy az állatok képesek egymást megérteni. Ugyanő különös előszeretettel beszélt mindig kedvenc lova értelmiségéről, mint a mely állat nagy tömeg közt is megismerte őt és mindig nagy örömet tanúsított, ha reá ült; kivülre csak a folyvást körülötte levő kocsist engedte hátára, de ekkor is érezni látszott, hogy lovagja most alárendelt személy. Ha valamikor eltévesztette a császárt az utat, a gyeplőt egyszerűen lovára dobta és ez gyorsan haza vitte. Néha oly sajátos módon nyert a császárt látva, mintha valamit akart volna vele közölni.

Nicolardot is abban a nézetben van, hogy minden állatnak megvan a saját nyelve, habár mi azt nem értjük. Galliani 1770 körül két macskát teljesen elzárt

más állatoktól és folyvást maga körül tartotta; állítása szerint a macskáknak teljesen kifejlődött nyelvök volt, egy és ugyanazon érzést és vágyat mindig egyenlő hanggal fejeztek ki, melyet ő teljesen megértett. Lucian a legyekről mondja, hogy zummogásukban nagy változatosság van, melyet egymás közt megértenek. Lamar-tine szerint arab lovaknak különböző hangjaik vannak. Hauser Gáspárról, a sokat emlegetett lelenczről, írják, hogy mindaddig, míg húst nem evett, teljesen megértette a madarak csicsergését és a kutyák ugatásának változatosságait.

A madaraknál a hang változatosságán kívül még egy különös kis adomány is van, a nagy utánzó tehetség. Alig van madár, mely bizonyos fokig ne volna képes a természet valamely neszét utánozni. Dugóhuzást, fűrészélést és más sajátos hangokat is megtanul a papagály, s a jégmadár bámulatos ügyességgel utánozza más madarak hangját, a kutya ugatását, a bárány bégetését is. E mellett a legtöbb madár büszke hangjára és igyekszik másokkal versenyezni. Különösen ismeretes és gyakori a csalogányok versenye, sőt találtak elnémult csalogányokat, melyek halálra énekelték magukat és toraik szétronsolva voltak.

Egyike a legsajátosabb tüneményeknek a hasbeszéd a madaraknál. Legismertebb ez a galamb turbékolásánál, mely madár sohasem nyitja föl csőrét, de turbékolása azért érthető és messze hallatszó. Az eles kakuk-szó is csak hasbeszéd és így a szárcsák híres hangja. Mind, miként a békák brekegése is, csak az állat bensejében képződik, a mint a levegő a testben ide és oda mozog. Az ázsiai agami madár hangja egyenesen hátul jő ki, a szájjal épen ellenkező részen és ezért lapoule péteuse nevet visel, jelzőseül e sajátos hang, bár nem épen izléses hangnak. E madár torka egészen néma s hangképzésre alkalmatlan. Hogy ez a hasbeszéd, melyet az emberek valószínűleg szintén a madaraktól tanultak el, mennyire elterjedt nálunk, mutatja az is, hogy még a csalogány is ad oly hangokat, melyek bensejében képződnek s nem a bezárt csőrön át, hanem csak rezonancia útján lesznek hallhatók.

A madár végül tanul az emberektől s az emberi társadalomban észlelhető zajtól. Az énekes madarak ezért nagyon szeretnek az emberi lakások közelében, lehetőleg parkokban tartózkodni. A kakuk, varjú, fűrj, csalogány és fogoly Nicolardot állítása szerint egészen pusztá, emberek által nem látogatott vidéken nem is található. A seregély, pacsirta, veréb, pinty s mindenek fölött a gólya csak ember közelében tartózkodnak, az emberek hangjait utánozzák. A gólyáról mondják, hogy Afrikában néma, itt nálunk azonban kelepelése a kasza élesítését utánozná, mely hang kedves előtte, mivel az ujonnan kaszált réten mindig sok eleséget talál.

Legjobban utánozzák az emberi hangot a kanári, seregély, varjú, mindenekfelett pedig a papagály, a mint az köztudomású. Némely madarak az emberi társaságból egyes hangokat utánoznak, így a baglyok haragot, néha oly pontossággal, hogy az embereket is megalják. Nicolardot szerint kellő türelemmel az aranybegyot, falifeckét és rigót is meg lehet beszélni tanítani; a többi énekes madarak kiképzése pedig nagyon jelentékeny lehetne, mivel a legtöbbben csakhamar képesek volnának egyes hangszereket ügyesen kisérni. Tyrusi Maximus beszéli el, hogy egy fogoly

A magyar királyi csendőrség siveo figyelmébe!

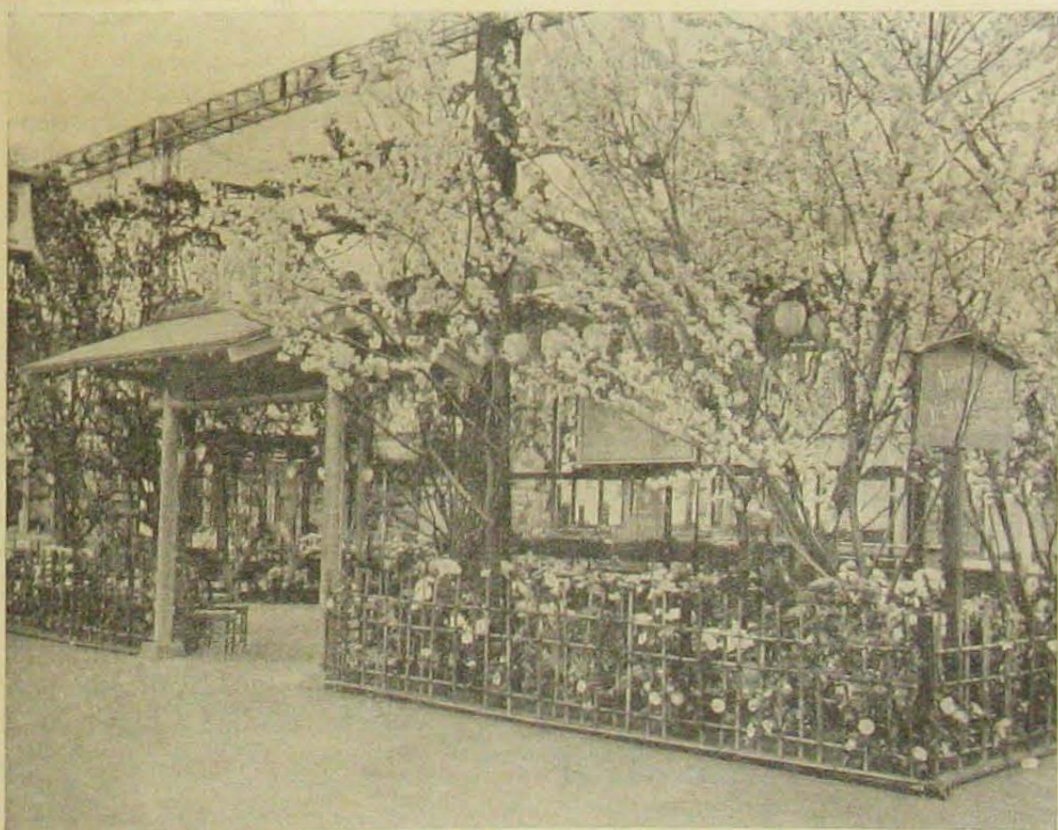
Minden csendőr, ki órát, ékszer, gramofont vagy bármily más értéket akar vásárolni, néma következők beszerzésébe: 40 kor.-ig havi 4-5 kor., 60 kor.-ig havi 6-8 kor., 80 kor.-ig havi 7-8 kor., 100 kor.-ig havi 9-10 kor., 150 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 16 kor. Ezen felül egyezség szerint. Az óráknál 10 évi jóállás, teljesen tisztességes kiszolgálás. — 1 gramofon külön kivétel, 20 darabbal (10 nagy dupla lemezzel, 100 úttal), portómentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben. Több rendelésnél szívesen házhoz jövök, mintán évi bérletjegyem van. Kérlem árispyzékot.

Brucker Győző Nándor és Tsa
magyar műórák és műtőzős
Győr, Kazinczy-u. 15. sz.

A yokohamai Specie-bank pavillonja.

A Kaisa Yusen gőzhajó-társaság kiállítása.

A londoni japán kiállításból.

rövid idő alatt képes volt a szabályban tartott madarakat megszoktatni, hogy fuvólájára hallgassanak a egészen annak rythmusu szerint énekeljenek. Párisban egy állatbarát a Tudoridák korájában szelidített meg néhány madarat annyira, hogy azok etetés után ujára repültek és az ő fúvólásait csaknem észrevehető gondtal igykeztek utánézni.

Valóban tisztán a madárdal is még eddig csak nagyjában ismert, rajtélyes, a egész sereg új és rendkívül érdekes kutatási kört jelöl ki a természetbúvárok számára.

KÉPEINKHEZ.

A londoni japán kiállítás.

Japán kulturális és ipari fejlődését, itt Nyugaton, jóformán csak azóta ismerjük, mióta Oroszország felett győzelmet aratva, a számottevő nagy hatalmasságok közé került s így a világ figyelmét maga felé irányította. Beigazolt tény azonban, hogy az V., VII. és VIII. században, mikor még Európa legnagyobb részének kulturális és ipari fejlődése a haladás kárpóját dörgölte, vajudott, Japán művészete és iparművészete már örökbeeső alkotásokkal díszelkedhetett. S bár még nem is oly rég az ideje, hogy az úgynevezett művelt Nyugattal összeköttetésbe léptek, innen elcsélt modern iparuk és műiparuk mégis annyira fejlődött már, hogy valósággal kiállja a versenyt az itteniakkal, úgy a festés, mint a zománézolás, bronzművészet, agyagból formáltás, szövés és hímzés terén. Hogy pedig mindezekről meggyőzze Európát érdeklődő népeit, Londonban — ezúttal először — egy jól sikerült kiállítás keretében mutatja be ipari és műipari tárgyait, valamint a Japán császári család és az előkelő főnemesi családok méltóságos és értékes, gyönyörű nemzeti kincsét. A jelen számunkban közölt képek erről a kiállításról valók. E kiállítás egyik legszebb része a Kuisei Yuson japán gózhajó társaság kiállításán, a mely mesterségesen készített, de a természeteshez családiaságú, üde, tavaszi virágos és fás kerítészet közepette tette ki közszemlére huzulons hajóinak mintáit.

HIREK.

Régi nemesség elismerése. A belügyminister ur a folyó évi július 22-én kelt 22951/L. számú rendeletével Volones István, III. számú csendőrkörletbeli hadnagy, II. segédtisztnak régi magyar nemességét és a «kézdiszentléki» nemesi előnév használatához való jogát elismerte.

Megtámadott csendőr. A torontálmegyei Sztarcsova községben augusztus 25-én délután hat óraker Pataki Gábor szolgálatban állott sztarcsovai őrsbeli csendőrt Tajslér Lipót és Tajslér József ottani lakosok megtámadták, kik ellen Ferencz Tamás őrsvezető és Mirkov Milos csendőr, előbbin 20 napon tül, utóbbin 8 napon belüli gyógytartamot igénylő sérüléssel végződő kardfegyvert használtak.

Lázadás. Az alsófehérmegyei Czelnán augusztus 28-án, állam elleni kihágáson tettenért egyénekkal szemben fellépett Molnár Bertalan, Farkas János es. ez. őrsvezetők és Vári Zsigmond csendőrből állott magyarigeni őrsbeli járőr ellen a község román ajku lakossága fel-

lézett s azt ködohálással megtámadta. A megtámadott járőr a lázongó tömeg ellen, a támadás abbahagyására irányuló ismételt eredménytelen felhívás után, lö- és szuronyfegyvert használt, minek következtében Bucz János és Tóth Lázár halálos, két egyen pedig súlyos sérülést szenvedett. A lázongás elfojtására és a magzavart rend helyreállítására Czelnánra egy megerősített járőr vezényeltetett.

KÜLÖNFÉLÉK

Tolvajiskola. Egyik francia újság érdekes letelezést közöl egy tolvajiskoláról, a melyet egy Stareck Jean nevű öreg tolvaj nyitott, a ki több mint harmincz esztendőn át folytatta a zsehtolvajlás nemes művészetét. Mintán már maga elöregedett s nem tudta régi mesterségát a kellő ügyességgel folytatni, elhatározta, hogy gazdag tapasztalatait értékesíti és tolvaj-akadémiát nyit. Néhány hét előtt a megfelelő titoktartás mellett hírül adatta tolvajkörökben, hogy a rue d'Hubervilliers-en lévő lakásán elméleti és gyakorlati tolvajiskolát nyitott a zsehtolvajlás és betörés művészetének oktatására. A tanfolyamra jelentkezés száma tekintélyes volt. Ha az idő szép volt, akkor Stareck tanár úr Plátó módszerét követte és növendékeivel kísértelt a szabadban, a Port Romainville erdőklímény telejére. Itt, a hatalmas díszletek közepette tartotta fölvallását a tolvajlás művészetéről a finomlelkű tanfőrnök a feszülten figyelő növendékek előtt, a kik festői csoportban heverték a lába előtt a fűben. A fölvallás kiterjeszkedett a legkülönbözőbb trükkökre és elmesélés fogásokra, a melyet egy tapasztalt köznök föl kell használnia, ha a szerencsét a maga hatalmába akarja keríteni.

— Kedves gyermekeim — mondta a mester — pontosan ügyeljétek arra, hogy lehetőleg szerényen öltözködjétek. Egy darab munkásember ruháján és viselkedésén eddig még mindig hatalmas és jó átlaznak bizonyult a mi mestoragóinknál. Jól tesszétek, ha állandóan, lehetőleg láthatóan viseltek magatokkal valamely mesterember szerszámját. Talán gyanakszanék egy gavallérra, a ki zsebredugott kézzel jár és kutató pillantásokat vet, de egy tisztos munkásemberre senki sem gyanakszik, a ki munkásruhájában ártatlan nemlővődomáeggel követi a mit sem sejtő sétélőt. A mester tanítványait gyakorlati körutakon küldötte s az így összelopkodott holmikkal azután ő értékesítette. De a mester vigyázatlan is, a kik, mintán két hétig szintén ott álltak a fűben a mester lábánál, nyakoncspótlék őt is, a leghívebb tanítványait is és beszállították a rendőrségre, a hová bekerült a többi növendék is.

A kínai bankók. A legelső bankókat a kínai császárok használták ki. Kínában már Kr. előtt 600-ban bankókkal fizettek az emberek. Az ősa kínai bankók azonban csöppöt sem hasonlítottak a mi papírpénzünkhez. Először is az anyaguk nem papíros, hanem vászon volt, azután óriási alakban készítették, úgy hogy voltak bankóik, a melyek két méter hosszúságú is voltak. A nagyságot tekintve, ezek a bankók valószínűleg lepedőhöz hasonlítottak és manapság igazán el sem tudjuk képzelni, hogy tudtak ilyen pénzzel fizelőt teljesíteni. A későbbi dinasztiák alatt a papírpénz a legkülönbözőbb metamorfózisokon ment keresztül. Egy időben a felér szarvas bőréből készítették a bankókat és

ÉLELMISZEREKET legjuttányosabban szállít : **BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT** cégé BUDAPEST, II., SZCZANA-TEIC 1. SZÁM. Szállítja az ókzen élelmiszereket a m. kir. csendőrség és a cs. és kir. hadsereg részére. Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

alkor az ország előkelőinek bőrt kellett elfogadni fizetés gyanánt gyémántjaitért és drágaköveikért. Volt azután Kinában olyan idő is, a mikor más pénz, mint bankó, forgalomban sem volt, a mire különben több európai államban is volt példa. Jelenleg a kínai kormány nem bocsát ki semmiféle papírpénzt, a helyett azonban számos bank ad ki bankjegyet, köztük több olyan is, a melynek erre egyáltalában nincs joga, de azért az önszves forgalomban lévő bankjegyet törvényes pénznek tekintik.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőségünknél levelekre nem válaszol, kéziratos válaszra nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, könyveségéről fogva nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emelől fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélégeket ne küldjenek, szolgálattal kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálattal ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megjelölésén szövegezett kérdés előrehozásával, hogy az adott válasz mindenképp által megérthető legyen s így a felesleges kérdések elkerülését eleje vételessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

L. O. Az internátusra vonatkozólag tett javaslatát — a mely helyes órázokról tesz tannaságot — elvitük a többi közé; tárgyalás alkalmával szóhozjón. Beküldött írásokat lapunk 1. évi 31. számában nyugtáztuk.

Ezeres 181. A rokkantságot az az egyet állapítja meg s a felülvizsgáló bizottság indítványát figyelembe nem veszi. Könyv megértőírtékhik tehát az, a miből jogosan tart.

Vezényelt, Szolgálati ügy.
Sz. J. Nagyon helyesen gondolja, de gyűjtőív kibocsátásánál — It nem részletezhető okokból — el kell tekinteni.

T. J. esendőr Málnás. Zsarolás fogalmát illetőleg olvassa el az újjannan kiadott és kellő döntvényekkel ellátott büntetőtörvénykönyv vonatkozó szakaszát.

32. Oszlatatlan egézet képez, a melyért az őrs (beleértve a nőt is) részben szakszerűs vizet szállíthatni kell.

Külkülmómentí esendőr. A „Weisz Manfréd” konserv gyáráhál közvellenül is megrendelhető.

Szabandka. Nagyjényhuszjai Őrs. Ma már nincsenek osztályok.

M. J. Nagyrátó. Előfizetés július hó végével járt le. 18107. Ha tényleges szolgálattal eleje 12. évének második

felében áll a próbaszolgálatra óhajt menni, úgy a kerületi parancsnokságtól hivatalos uton kérhet e célra hat havi szabadságot.

K. G. Küntető törvénykönyvünkben nincs reá megfelelő §. Mindkét eset már előfordult. Ha nem távolodik, tetszően hirták meggyalázása miatt lettek megghimelve.

K. T. Dorosko. A kfg. ltvk. 117. §-ában utközö bítágyás ezimón jelentendő fel. Ha ez sem használ, jelentse az esast előljáró szakasyparancsnokságának.

Sz. K. ez. őrsök Tasnád. A bérlati szerződés értelmében járandó el.

Isalunimómentí esendőr. Azok az állások csak igényjogvisztaági igazolvánnyal ellátott alkizteknek vannak fenntartva. Figyeltaromel azonban arra, hogy nem igen pályázzák meg, igazolvány nélkül is elnyerhetők. Adja be kérvényét szolgálattal uton.

L. G. Oraviczbánya. „Néhány szó a művelődésünkhöz” ezimó ezikkét, utánán utaga is helyes, hogy benne semmi újat nem mond s amit mond, azt mindenképp tudja, nem közöljük.

S. A. Hajdunánás. Beküldött közleményének tárgya nélkülöz minden érdekeséget. Nem közölhető.

M. A. Őrnagystor, Nagyrátó. „A tulvaj szerencésje és a véstelen” ezimó közleménye sem érdekes, sem tanulságos nem lévén nem közölhető.

Os. J. ez. őrsvezető, Tubotény. A sülansz határára ez. ezikkét nem közöljük. A közlemény egészen szövege a „Csendőrségi Lapok 1908. évi 47. számában megjelent „Suhancz határák” ezimó közleményhől van szóról-szóra leírva, pedig nem hisszük, hogy Máthé Miklós tőrsőrnagystor munkatársunk amel teljesesen meggyezően fejezzék ki gondolatát. Gondolkozunk csak a maga „Jével a no igyekszünk hennitket is kényelmetlen helyzetbe hozni, sőt büntetésévé tenni. Kéziratokat vissza nem adunk. A 35 állásos bélyegeket lapunk javára bevételeztük.

D. J. esendőr Bazin. „Közletársági szolgálattal” ez. ezikke nem közölhető. Az „infectus”, „deductio”, „adversativa”, „sferisma” stb. kifejezések nagyon szépek, ha helyükön lesznek alkalmazva, sajnos, mi azt gyanítjuk, hogy alighanem „plagisált” a „studa mentalisan gondolkod” írá.

M. A. Szilágyiugyfalva. Beküldött ezikke nem közölhető. Az esat könyvmozásu nem is olyan érdekes. Hogy nem ügyilkosság forgott fenn, már az előjáróság is mindjárt észrevette, azért hivatalos öndket. A két fia és a hulla láttára hennak már mindent kellett tudnia s öa mégis ermek dacára és a 11. szolg. nt. 112. §. harmadik bekezdésében foglaltak ellenére, ámitás, biztatás, ígret és rábaszálésához folyamodott. No igyekszünk összeset, a kit ez esetben való eljárása ismertetésével állítólag oktatni akart, ily helytelen irányban oktatni és vezetni.

1010. „Üngyilkosság és gyilkosságról” szóló ezikkét, sajnálatunkra nem közölhetjük. Hóla Isten, az „Üngyilkosság” mámban nincs oly feltűnő módon elszaporodva testületünk tegyi körölt, hogy annak ellenanyozására ily közleményekkel a kísérletezzünk.

Szolgálati ügyek nem nyertek: Sz. A. őrs., Bartók őrs., T. J., Bókor őrnagystor, Márice őrs., M. G. L. esendőr, T. J. Korand és Weisz őrnagystor.

MOSKOVITS

anatomiai cipő- és csizmagyar részv.-társ.

M. kir. esendőrség, bosznial csendőrség, cs. és kir. közűshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-ut 6. sz. Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbűrből készített különlegességeinek szerződéses árban szállítását

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

Oszt. köszvény, reuma, ideges fejfájás, hűlés, idegfej, mindennemű esontbántalmak ellen kitűnő hatásnak bizonyított szer

AZ ERŐSÍTETT CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Ezrekre mondó háttératok bizonyítják, hogy mily kitűnő hatása van. Valódi csak nálam kapható. Kis tégely 1 K., nagy tégely 2 K.

Szenthe Lajos gyógysz. Budapest, Damjanich-utca 2.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elbátározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége f. évi augusztus hó 12-én, Bad-Ischlben kelt legfelsőbb elbátározásával:

Serédy Géza IV. számú csendőrkerületbeli alezredesnek, saját kérelmére az állandó nyugállományba való helyezését legkegyelmesebben elrendelni és neki ezen alkalomból az ezredesi címet és jellegét díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

(Rend. sz. 7869/eln. 1910 aug. 27.)

Az állandó nyugállományba való helyezés napja: 1910 okt. 1.

Választott lakhely: Vác.

Áthelyezettek:

1910. évi szeptember 1-ével:

altorjai Lőrincz Ignác, II. számú csendőrkerületbeli százados, lugosi szárnyparancsnok, pótszárnyparancsnoki minőségben az V. számú csendőrkerülethez: Pozsonyba;

ettrekarsai Lukács Ákos, V. számú csendőrkerületbeli százados, pótszárnyparancsnok, szárnyparancsnoki minőségben ugyanazon csendőrkerületnél: Pozsonyba;

Ambrózy Gyula, V. számú csendőrkerületbeli százados, pozsonyi szárnyparancsnok, hasonló minőségben a II. sz. csendőrkerülethez: Lugosra;

Sebesta Ottokár, VIII. számú csendőrkerületbeli százados, nagyváradai szárnyparancsnok, hasonló minőségben az I. számú csendőrkerülethez: Déésre;

Lukovich Gyula, I. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, dési ideiglenes szárnyparancsnok, hasonló minőségben a VIII. sz. csendőrkerülethez: Nagyváradra;

Kacsicz Pál, V. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, esztergomi szakasparancsnok, hasonló minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Gyergyószentmiklésera;

Glatz Ödön, V. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, pozsonyi szakasparancsnok, hasonló minőségben, ugyanazon csendőrkerülethez: Esztergomba;

Ziegler Károly, III. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, kisújszállási szakasparancsnok, hasonló minőségben az V. sz. csendőrkerülethez: Pozsonyba.

Okirattal megdicsértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Kicsi János és Rakolcza József, II. számú csendőrkerületbeli járásörmesterek, a közbiztonsági szolgálat terén, 19 évet meghaladó csendőrségi szolgálatuk idejük alatt kifejtett ügybuzgó és eredményes tevékenységükért.

Schneider Gáspár, a nagyváradai csendőrtovábbképző és altiszti iskolába vezényelt III. számú csendőrkerületbeli járásörmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje

alatt mindenkor, de különösen járásparancsnoki és iskolai felügyelőaltiszti minőségben kifejtett kiváló tevékenységeért.

Kovács Mihály, IV. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a közbiztonsági szolgálat terén, 19 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt kiváló ügybuzgalommal kifejtett eredményes tevékenysége, őrsének kifogástalan vezetése és alárendeltjeinek helyes neveléseért.

Fodor Sándor, IV. számú csendőrkerületbeli törzsermester, 18 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt úgy a közbiztonsági szolgálatban, valamint különböző irodai alkalmaztatásában mindenkor odandó ügybuzgalommal és köteleességűséggel teljesített eredményes tevékenysége és alárendeltjeinek célirányos vezetéseért.

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Lőrinczi Mihály ez. őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett és az utóbbi négy és fél év alatt számos büntett, vétség és kihágás felderítését eredményező igen buzgó, szakavatott és eredményes működéseért, valamint minden tekintetben előnyös magatartásáért.

A m. kir. III. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Németh József I. csendőr, mert egy hamispénz igéretével kapcsolatos és a károsultak egyikének öngyilkosságát is maga után vont nagyobb szabású csalási eset tetteseinek, hosszas, körültekintő és igen leleményes nyomozás utáni kiderítése és elfogása alkalmával, a nyomozást vezető őrsparancsnokát batbatósan támogatva.

Szili János czimz. őrmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kiválóan buzgó és igen eredményes tevékenységéért, valamint őrsének mindenkor mintaszerű rendben tartásáért, alárendeltjeinek helyes vezetése és fegyelmezéseért, nemkülönben példás magatartásáért.

Balogh József I. cz. őrmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt, de különösen az utóbbi időben a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes tevékenységéért, valamint őrsének jó rendben tartásáért és alárendelt legénységének helyes vezetéseért.

Varga János I. cz. őrmester, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén mindenkor nagy szorgalommal és eredményes tevékenységgel működött, őrsét mintaszerű rendben tartotta, alárendelt legénységét helyesen és célirányosan vezette, példás magatartásával alárendeltjeinek és bajtársainak mintaképül szolgált.

Horváth József II. czimz. őrmester, mert hosszabb csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén, mint irodai alkalmazásában mindenkor kiváló szorgalmat és eredményes tevékenységet fejtett ki, előljáró szárnyparancsnokát mindig teljes odandással támogatta, minden munkájában lelkiismeretes megbízhatóságot és pontosságot tanúsított, példás magaviseletével alárendeltjeinek és bajtársainak mintaképül szolgált.

Csanádi József nyugállományú ez. őrmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén mindenkor tanúsított szorgalmáért és eredményes tevékenységéért.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón főm és jó hangszert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia béli hangszerszaki-harmonium, harmonika, fa-, rézfuvó-hangszer, húr, stb., míg **Roményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvassa, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjlanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék körendő

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Berecz György és Németh Pál cz. őrmesterek, hosszabb csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén kiváló szorgalmuk és buzgó tevékenységük által elért eredményes működésükért, valamint alárendeltjeiknek a közbiztonsági szolgálatban való célirányos vezetése és helyes befolyásolása, örsük példás rendben tartása és kifogástalan magaviseletükért.

Czollner Lajos cz. őrmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kiváló szorgalma, buzgó tevékenysége és eredményes működéséért, valamint alárendeltjeinek helyes oktatása és vezetéseért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Borisz István cz. őrmester, Mészáros Vendel, Hock Imre csendőr czimz. őrsvezetők, Filák József, Tárnok Benő és Siró Rezső, mert egy nagyobb tűzvétség alkalmával, ügyes és fáradhatlan tevékenységükkel, a tüzoltás és vagyonmentésnél bathatosan közreműködtek.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Bangó Ferencz, cz. őrmester, Mészáros Lajos, Piller Antal, Horváth Bertalan, Dances István, Felér József, Pap Ferencz, Bálint János, Hegedüs György cz. őrsvezető II-od altisztek, Szabó János III. és Stinassy János csendőr cz. őrsvezetők, hosszabb csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó, szorgalmas és eredményes tevékenységükért.

Pénzbeli jutalmazások.

A m. kir. belügyminiszter ur folyó évi július 12-én kelt 92,960/V-b. számú rendeletével, a lezajlott országgyűlési képviseléválasztások alkalmával kifejtett kiváló buzgó és eredményes tevékenységükért a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományába tartozó Gubicza Gyula törzsőrmesternek 150, Staub Ferencz csendőr czimzetes őrmesternek, Piriczki Dénes és Szepessy Jenő cz. őrsvezetőknek 100—100 korona, továbbá

a folyó évi július hó 12-én kelt 96,727/V-b. számú rendeletével a m. kir. V. számú csendőrkerület állományába tartozó Földvári Károly, Tomek Gyula és Farkas József I. törzsőrmesternek, az országgyűlési képviseléválasztások alkalmával a rend és közbiztonság fenntartása iránti intézkedések megtétele körül kifejtett kiváló szolgálataikért 50—50 korona, továbbá

ugyanancsak a fenti számú rendelettel, a segédtiszsághoz tartósan vezényelt Felber Elek cz. őrmesternek és Kertész János őrsvezetőnek, az előbb jelzett alkalomból 40—40 korona,

a folyó évi július hó 12-én kelt 78,393/V-b. számú rendeletével pedig Molnár Salamon és

a folyó évi július hó 12-én kelt 92,438/V-b. számú rendelettel (Gonda Ferencz törzsőrmestereknek, az irodai alkalmazás terén hosszabb időn át tanúsított tevékenységükért 100—100 korona,

a folyó évi július 5-én kelt 94,664/V-b. számú rendelettel Bakos Ferencz és

a folyó évi július hó 4-én kelt 81,035/V-b. számú rendelettel Fazekas Lajos járásőrmestereknek, a lefolyt országgyűlési képviseléválasztások alkalmával kifejtett kiváló és eredményes ténykedésükért 100—100 korona, továbbá

a folyó évi július hó 12-én kelt 90,699/V-b. számú rendelettel ugyancsak Fazekas Lajos járásőrmesternek, a közbiztonsági szolgálat terén hosszú éveken át kifejtett kiváló és buzgó szolgálatainak elismeréséül 300 K, végül

a folyó évi július hó 12-én kelt 92,442/V-b. sz. rendelettel, egy nagymérvű tüzesetnél, a tűzoltás és a veszélyeztetett vagyon megmentése körül teljesített önfeláldozó szolgálataikért, Stadler József őrmesternek 100, Éliás Antal csendőr cz. őrsvezetőnek 60, Filák József és Tárnok Benő csendőrök részére 40—40 kor. pénzjutalmat adományozott.

Előléptettek:

1910. évi augusztus hó 1-ével:

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában: Horváth Mihály őrsvezető cz. őrmester, *őrmesterré*; továbbá

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

1910. évi augusztus hó 18-ával:

Csaszár István, Rigó István, Kovács Sándor III., Pozsgai Vincze, Pálfi Péter, Kasó Ferencz, Kovács József I., Herka József, Weisenbacher József és Balla Mihály;

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Sürü Ferencz, Vinczen Lajos, Egyházi József, Kántor József, Flórea György, Rittlop Miklós, Vértesi István, Horváth Ferencz IX., Batori József és

a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában: ugyanazon nappal:

Lukács Ferencz, Tamás Sámuel, Józsa Imre, Imreth Ferencz, Kristó Károly, Varga Ferencz és Erdős András őrsvezetők, *czimzetes őrmesterekké*;

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

1910. évi augusztus hó 1-ével:

Kiska Pál, László János, Békési Mihály II. és

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában: ugyanazon nappal:

Szabó Miklós czimzetes őrsvezetőket, *őrsvezetőkké*; végül az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

1910. évi augusztus hó 25-ével:

Magyar János I., Werli Márton; továbbá

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

1910. évi augusztus hó 1-ével:

Papp János IV. és Kise István II. csendőrök, *csendőr cz. őrsvezetőkké*.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel előléptettek:

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Szöke Mihály czimzetes őrsvezető, 1910. évi július hó 23-án, Kalik József czimzetes őrmester, 1910. január hó 23-án,

a m. kir. V. sz. esendőrkerület állományában:

Gottgeisel György ezimzetes őrmester, 1910 augusztus hó 12-én es Karkes Nándor ezimzetes őrmester, 1910 augusztus 18-án.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. sz. esendőrkerület állományában:

Tóth Antal ez. őrmester, Kasza János, Major Gyula, Kucsera János őrsvezetők, Drobina Sándor, Sági István, Sajgó István esendőr ez. őrsvezetők, Balassa Vincze, Blaskovits József, Papp Sándor, Szücs Illés, Tóth Lajos, Pecsán Athanász és Kiss Gábor esendőrök 3—3 db., Bakos András I., Bedő Antal járásőrmesterek, Győrei István őrmester, Baráth István, Horváth József II., Mészáros Sándor ez. őrmesterek, Dávid József, Korek Simon, Németh Mózes, Sándor Sándor őrsvezetők, Görög János, Kiss István I., Puskás József ez. őrsvezetők, Bauer Ádám, Szivák István, Simon Vendel, Tóth József II., Vég József és Vég Lajos I. esendőr ez. őrsvezetők 1—1 db., továbbá

a m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:

Bodnar András járásőrmester és Tóth János esendőr 3—3 darab, Szücs Balázs esendőr pedig 1 darab 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettek.

Járőrvezetői jelvényeivel elláttattak:

A m. kir. III. sz. esendőrkerület állományában:

Dravucz István, Hegyesi Sándor, Suhajda György, Mészáros Imre, Sisa István, Kő József, Fördös János, Illés István, Berényi Pál, Mikus György, Szabó György I., Kelemen Lajos, Győri Antal, továbbá

a m. kir. IV. sz. esendőrkerület állományában:

Spenik János, Papp István, Biskup András, végül

a m. kir. V. sz. esendőrkerület állományában:

Nagy Károly II., Szabó István, Csala György, Mészáros József, Minka Péter, Bublos János, Bednarik István, Bobuniczki János, Pindes József, Filipovics Antal, Labucsky János, Szalay Sándor II., Láng Ferencz, Bobor János, Varga József II. és Sándor János esendőrök.

Névváltoztatások.

A m. kir. I. számú esendőrkerület állományában:

Lapusán István őrsvezető, a m. kir. belügyminiszter urnak, 1910 július 22-én 82.959 VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét „Lónyai”-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. sz. esendőrkerület állományában:

Dobos István őrsvezető, Liszka Eszterrel, 1910 aug. 14-én, Varsolozon.

Ivácson Mihály őrsvezető, Simon Brigittával, 1910 aug. 16-án, Szárhegyen.

Földvári Hirotus őrsvezető, Derzsi Idával, 1910 jul. 23-án, Tordán.

Vég József ez. őrsvezető, Schiffer Emmával, 1910 augusztus 6-án, Topánfalván.

Csomós Máttyás esendőr ez. őrsvezető, Asztalos Annával, 1910 aug. 4-én, Bágyonban.

Bakk István ez. őrsvezető, Balogh Annával, 1910 aug. 2-án, Bágyonban.

Mircse Lázár ez. őrmester, Incze Ilonával, 1910 máj. 8-án, Szarazajtán.

A m. kir. II. sz. esendőrkerület állományában:

Kurucz Sándor ez. őrsvezető, Fábán Annával, 1910 aug. 3-án, Karánsebesen.

Fábán Ferencz József esendőr ezimzetes őrsvezető, Fábán Máriaival, 1910. évi augusztus hó 9-én, Ozadalan.

Molnar Ferencz ez. őrmester, Oppeler Magdolnával, 1910 július 31-én, Óbédán.

Útó Mihály ez. őrmester, Fléjas Juliannával, 1910 aug. 6-án, Orosházán.

A m. kir. III. sz. esendőrkerület állományában:

Vatai Lajos ez. őrmester, Zsarnóczay Ilonával, 1910 július 5-én, Mendén.

Mohaesi Ferencz ideiglenes nyugállományú esendőr ezimzetes őrsvezető, Szabó Zsófiával, 1910 aug. 3-án, Hajdusámsonban.

Kis Kálmán ez. őrsvezető, Rusvai Máriaival, 1910 aug. 7-én, Kucsérou.

Schwáb József műórás és ékszerész
Szabadka, Rudics-u.

A m. kir. esendőrség szives figyelmébe! Az a esendőr, aki órát, ékszerét akar vásárolni, egy készpénz mint részletre, forduljon olyan cézhez, amely rövid 1—2 év alatt tisztólag csak a esendőrségtől 13ti alismerő levélben részeseül, ezen elismerést csak azért értük el, mivel a saját kézből szabályozott óra egy hó alatt legfeljebb csak 3 perccel különözhet. Kerem sziveskedjenek mintákat kérésre. A mintáknak ára 8 koronától feljebb.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— esendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

∴ Könyvek, levelpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ∴

A legujabb mintájú ruha és fegyverzeti és tömegkönyvecskék raktárunkon készen kaphatók.